

MỖI SỐ
16tr

GIÁ BÁN
7XU

phong xã hội và hóa thời kỳ phong

TRONG RẠP XIẾC AN-NAM NHỮNG NHÀ QUỲ THUẬT BIẾN HÓA

(Số 5, số 6, số 7, số 8)

Ủm ba la, da ba lư ...

... hấp

Ủm ba la...

... hấp

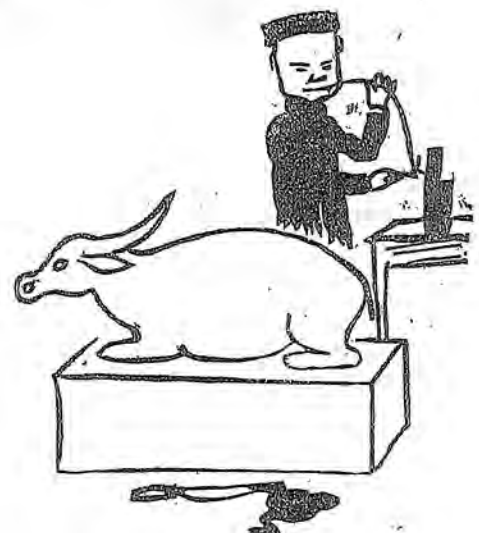
HAI ÔNG HUY VÀ HỌC DIỄN TRÒ THÔNG TIN

Ủm ba la...

... hấp

ÔNG TIỂU DIỄN TRÒ: RƯỢI ĂN ĐƯỢC

Ủm ba la...

... hấp

ÔNG SƠ HỌC YẾU LƯỢC CỨU PHẠM ĐÈN ĐỨC THÀNH DIỄN TRÒ KHAO

TỪ NHỎ ĐẾN LỚN

KỶ SAU CÓ TRANH PHỤ BẢN của NGUYỄN GIA TRÍ

HỌC CHỮ NHO

CHỮ nho cần cho tiếng ta, không phải là một nhà thông thái mới phát minh ra được điều ấy: nếu thâm hiểu chữ nho, thì làm gì ông huyện tạp hóa lại bắt báo chí xuất hành lúc ông ta tập ra xuất chính...

Vin vào lễ ấy, người ta bắt ở các trường sơ đẳng phải có khoa dạy chữ nho. Ý chừng người ta nghĩ rằng óc con trẻ là một cái kho chứa: chứa chữ quốc ngữ, chứa chữ Pháp, chứa chữ nho. Kề cũng là một cái hân hạnh cho bộ óc ngây thơ của lũ trẻ thích nó đùa, chỉ phiền một nỗi bộ óc non nớt ấy không đương nổi cái hân hạnh kia.

Nhưng người ta cần gì, non nớt thì non nớt, cứ việc nhồi, nhét vào, nó muốn ra sao thì ra. Cho nên nó không ra gì cả: vì thuộc được một chữ nhất, chữ thập thì sự thông thái đó cũng bằng không thuộc một chữ nào!

Người ta thường nói chữ Hán đối với chữ quốc ngữ, như chữ Latin đối với tiếng Pháp, nhưng người ta quên không nhìn khoa sư phạm của người Pháp: ở lớp sơ đẳng, mà cả đến lớp cao đẳng tiểu học nữa, cố công tìm tòi cũng không thấy khoa dạy tiếng Latin. Ở trường trung học thì có, nhưng lại có lớp riêng dạy, chứ có đâu như bên ta, óc học trò phải chứa chất đủ ngàn thứ: khoa học, tiếng Pháp, tiếng Nam, chữ nho, triết lý phương tây, triết lý phương đông, triết lý Ấn-độ... Chỉ còn thiếu tiếng mọi và triết lý của người Lô Lô nữa mà thôi.

Quay lại khoa dạy chữ Hán ở các trường sơ đẳng, thì ta chỉ thấy một cách giải quyết: là bỏ nó đi. Nếu không nó chỉ là một món trứng vịt khó tiêu cho dạ dày non của các cậu học trò nhỏ mà thôi.

CHUNG LỰNG...

CÒN nhớ hồi năm ngoài, ông Bùi-quang-Chiêu và họ, bốn ông khác được cử đi dự hội nghị Bàn tròn Pháp. Người ta nêu cao những điều ích lợi của sự liên lạc của mẫu quốc với thuộc địa về mặt kinh tế và thông thương. « Một nước có một trăm triệu dân », ông Sarraut tuyên ngôn như vậy. Hân hạnh thay cho những người da đen và da vàng, hân hạnh thay cho những thuộc địa.

Nhưng, ngay lúc hội nghị đương nhóm, người ta đã nhìn thấy kết quả của sự liên lạc kia. Thóc gạo của Đông-dương, vì đồng bạc định giá,

SẼ RA MỘT SỐ ĐẶC BIỆT TRUNG NAM BẮC MỘT NHÀ

(Khuyến khích sự liên lạc, bài trừ những có chia rẽ)
Xin các bạn có tài liệu gì về việc này (những việc xảy ra xưa nay, những chữ dùng, những bài đăng báo v. v. . . có can hệ đến việc liên lạc hay phân chia Trung Nam Bắc) thì làm ơn gửi về ngay cho. Xin gửi về những truyện vui ngắn và nhất là tranh khôi hài, ngoài bì xin đề:
TRUNG NAM BẮC một nhà

không đem bán sang Tàu được nữa, chỉ còn quay về mẫu quốc: liên lạc với mẫu quốc có ích cho thuộc địa thật. Nhưng... nhưng bên Pháp, các nông gia xin hạn chế việc nhập cảng thóc gạo. Thóc gạo ta lại đem về ta ăn vậy.

Gần đây lại đến lượt cà phê. Một bức thư của ông cựu thượng thư bộ thuộc địa Rollin nói cho ta biết rằng ba tháng cuối năm ngoài, nước Pháp cho ngoại quốc nhập cảng vào 49.500 tấn cà phê. Nghĩa là không còn chỗ thừa cho cà phê của Đông-pháp nữa. Cà phê ấy, ta chỉ còn đem về mà uống thôi.

Rồi sắp sửa đến lượt than nữa. Bên Pháp lại định cho nước Đức nhập cảng than vào nước. Nghĩa là họ muốn nhử khê ta rằng than ấy đem về mà đốt lò ở nhà thôi.

Thành thử ra ta có than để thổi cơm, có gạo để ăn, lại có cà phê để uống

nữa. Chỉ hơi phiền một nỗi rằng các nhà-trồng cà phê mắc nợ, các chủ mỏ than thiếu tiền, và dân quê không có bạc mà mua gạo thổi cơm.

...Vậy, chung quy chỉ còn cái hân hạnh được liên lạc với mẫu quốc là cái lợi duy nhất cho ta.

NGƯỜI NAM BÊN LÀO

DUY lúc ông Toàn quyền đi quan sát tình hình bên Lào, và trước khi được nghe ông Nguyễn tiến Lãng tán dương diệu mứa của các cô Pousao và công đức của các ông Khâm sứ Lào, ta nên nhắc tới đạo nghị định ngày 31 tháng 5 năm 1935 về Việt-kiều ở Lào của ông cựu Khâm sứ Marty, người sáng lập ra báo Nam phụng và hội Khai trí.

Theo nghị định ấy thì cứ chỗ nào người An-nam đến làm ăn đồng đúc,

thì có thể lập thành một làng riêng. Ông châu mường (quan Lào) sẽ được đề cử ba người An-nam, rồi ông Công sứ chọn lấy một người bỏ làm mại bản (lý trưởng) làng ấy.

Nếu một nơi mà có mấy làng An-nam liên tiếp nhau, thì ông châu mường sẽ đề cử và ông Công sứ sẽ bỏ một người tesseng annam để trông coi các làng ấy.

...Nhưng, bao giờ mại bản và tesseng annam cũng phải dưới quyền cai trị của ông châu mường Lào và lúc nào nhà nước muốn bãi chức đi cũng được.

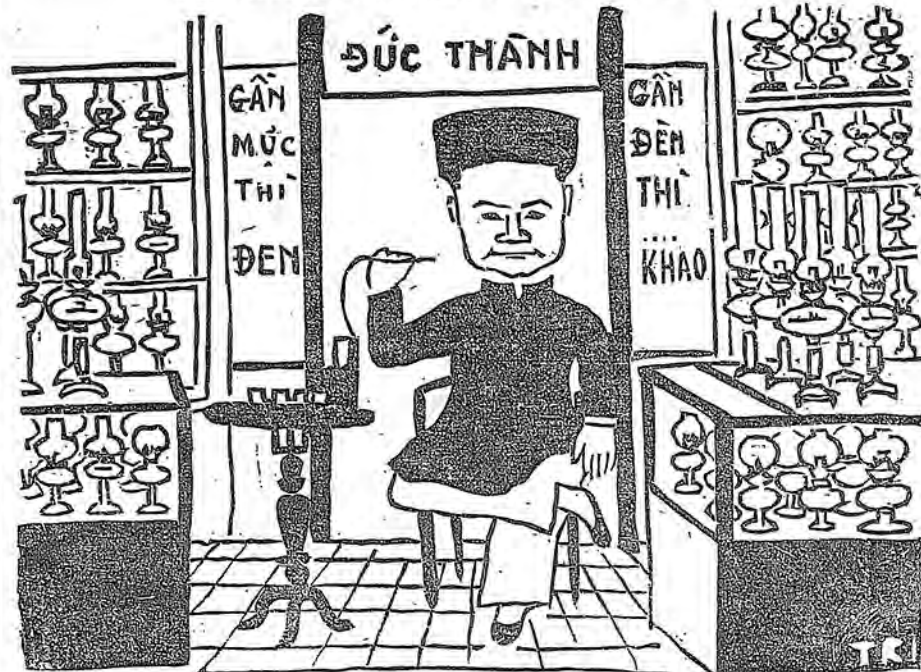
Xem đó, thì những dân được đi sang bên Lào thật sung sướng lắm... sung sướng vì phải ở dưới quyền người Lào. Ông Marty vì quá âu yếm người An-nam, nên đã đặt ra cái lệ riêng ấy, lệ riêng trái ngược với lệ chung của toàn xứ Đông pháp.

Thật vậy, theo lệ chung thì một người Lào hay người Cao-mên ra Bắc chẳng hạn, sẽ không thuộc quyền cai trị các tòa án Nam. Nếu có việc kiện tụng gì, thì tòa Nam-án không có quyền xử, chỉ tòa Tây án mới có quyền thôi. Kể như vậy thì các điều dân Lào ở Bắc được biệt đãi hơn là Việt-kiều ở Lào nhiều lắm.

Nhưng Việt-kiều ở Lào đã được lòng âu yếm của ông Khâm sứ Marty. Như vậy cũng là hủ lắm rồi. Mà có không hủ nữa thì tùy ý không ai bắt phải hủ.

Tu Ly

CÂU CHÂM-NGÔN TREO Ở NHÀ ÔNG CỬU-ĐÈN

ÔNG CỬU ĐÈN

Chúng tôi nói đến ông Cửu Đèn không phải vì ông ấy bán đèn hay được Cửu phẩm mà chỉ vì ông ấy phi hàng nghìn để ăn khao, mong lấy mảnh chiếu ở làng. Chúng tôi nói đến không phải vì ghét ông Đức Thành cũng không phải vì ghen không có được cái Cửu phẩm như ông; nhưng nói đến chỉ vì buồn rằng một nhà công nghệ ở Hanoi mà còn có tâm địa như vậy, còn háo danh như thế. Phong hóa chế riều Cửu Đèn chỉ cốt để trừ tiết những loại háo hư danh. Đó là công việc làm báo của chúng tôi và việc đó là một việc công, ai ai cũng biết vậy (cả ông Lê Cường nữa.)

P. H.

HẢI, SÂM KIẾN THẬN HOÀN

Chế toàn bằng Hải cầu thận, sâm cao-ly và các vị thuốc rất tốt, luyện theo một cách riêng, uống ít mà sức bổ rất chóng và rất mạnh.
CHUYÊN CHỮA

Dương hư, (liệt dương) phòng sự kém, tinh ít, khí loãng, mộng tinh, di tinh, hoạt tinh, và đàn bà khí hư, bạch đới, bạch trọc, cùng những người lậu kinh niên thành thận suy khí kém, sáng dậy ướt dính ở đầu quy, uống thuốc này sẽ khỏi hẳn, là một phương thuốc hay nhất chữa về thận giá 1\$ 1 hộp

KIM-HƯNG DƯỢC PHÒNG

81 - ROUTE DE HUẾ (bên chợ Hòm) HANOI, -- 81

ĐẠI LÝ: Haiphong 62 Rue Paul Doumer - Namdinh 225 phố hàng Giấy và 28 Rue Chapeaux - Đập-cầu: 13 phố Chính - Sơn-tây: 8 Cửa hậu -
Phả-lại: hiệu Vĩnh-Thắng - Ilongay: 4 Rue Théâtre.

Tú Mỡ (ngẫm nghĩ) — Thực là Mèo thấy mỡ.

(Tú Mỡ nghĩ ra bức tranh này) Theo truyện có thực

TÔN TY THƯỢNG HẠ

CÁI gì lâu đời là đáng quý. Thí dụ như một chiếc lọ xanh đời Tống, hay hơn nữa, của đời Hán để lại. Đồ cổ vậy, tư tưởng cổ, chế độ cổ cũng vậy. Nhất là những tư tưởng, chế độ cổ nào còn lại mãi đến bây giờ. Là vì nó có hay, nó mới còn dài đằng mãi: thí dụ như tư tưởng tôn ti thượng hạ ở nước ta.

Có lắm người không biết gì, cho rằng tư tưởng người ta có thay đổi mới có tiến bộ, còn nếu cứ ngồi thu hình trong chiếc nhà nát, tự túc tự mãn thì có ngày nhà đổ sụp xuống đầu. Nhưng đó là ý kiến ngu muội của bọn triết lý bên tây phương, không đáng cho ta để ý tới. Tây phương là tây phương, mà ta là ta. Ta làm biểu hiệu cho đồng phương, có thể gặp tây phương được, thì dù chung quanh một bàn tiệc, nhưng ta không nên bỏ cái tinh thần riêng của ta, mà tinh thần đó là ở trong những chế độ tư tưởng cũ kỹ đáng kính kia.

Trong đám tư tưởng cổ ấy, ta nên khâm phục kính cẩn cái tư tưởng tôn ti thượng hạ, vì chính nhờ nó mà xã hội ta ngày nay còn có vẻ đặc sắc rất ý nhị, tỏ ra rằng nước Nam vẫn là nước Nam, mà lý Toét không bao giờ

SỞ SAU BẮT ĐẦU ĐANG SỐNG

SỔNG

của
Nhất Linh

SÁCH LÁ MẠ

NỮA CHỪNG XUÂN

TRONG NĂM NGÀY

BÁN HẾT 2 NGHÌN

ĐÃ BÁN ĐẾN NGHÌN THỨ 8

GÁNH HÀNG HOA

TRONG 2 NGÀY BÁN HẾT 1 NGHÌN

ĐÃ BÁN ĐẾN NGHÌN THỨ 6

không là lý Toét vậy.

Thuyết tôn ti vốn là nền tảng cho xã-hội ta. Ta cứ mở mắt ra mà xem thì đủ rõ, mà ta phải mở con mắt nào tốt mới được.

Đầy này, ở trong gia-đình, trong cái đại gia-đình mà nhiều người đã thành phục,... Trong đại gia-đình, ta đã được thấy cái ảnh hưởng tốt đẹp của sự tôn ti rồi. Lễ tự nhiên là ta phải phục tùng mệnh lệnh của cha mẹ. Nhưng nếu chỉ có vậy thì chưa đáng quý. Ta phải tự cho là li tiếu, để tôn bao nhiêu người khác nữa kia. Phải cho anh ra anh, em ra em, chú ra chú, cháu ra cháu, cô ra cô, cậu ra cậu, mới được. Ta không có thể làm một việc gì mà không có người trong họ ngó tới. Ta muốn cưới vợ, cũng phải xem ông chú, bà dì có thuận không đã mới em. Những ý kiến của họ, ta phải trọng vọng như lời nói của thánh hiền, mới phải đạo, đạo tôn ti. Ta chỉ có một quyền: là nhắm mắt nghe lời. Nếu không:

— À, anh lại bảo thế không phải à? Rõ thật, tưởng lại muốn khôn hơn vịt.

Rồi ta sẽ được cái tiếng là cứng đầu, cứng cổ, là ngỗ nghịch, mất dạy. Rồi họ bỏ mặc ta, « cho mà chết ».

Ngoài xã-hội, chỗ ngồi của ta cũng nhất định rồi. Trong đình, có thứ tự lắm; này chiếu nhất, này chiếu nhì, này chiếu ba (1)... này thịt sỏ, này phao câu, này miếng đùi, miếng cánh, này cái đuôi, cái móng... Nếu là bạch đình mà ta lại muốn đặt chân lên chiếu trên, thì than ôi, còn gì là tôn ti, còn gì nữa! Bạch đình, ta chỉ có thể ngồi chiếu rách, ăn miếng thừa, theo, ta chỉ được hưởng cái phần nhỏ, và chịu đựng những việc nhọc nhằn khổ sở... Nhưng, bạch đình, ta được cái sung sướng là đã đem mình hy sinh cho một tư tưởng lỗi cổ, tư tưởng tôn ti. Và nếu ta không muốn hy sinh cũng không được, bọn « đàn anh » cứ bắt ta hy sinh.... Ta chỉ còn hy vọng làm đàn anh; đến lúc ấy, thì thôi cứ việc miếng ngon tay gấp mồm nhai, ai cũng trọng vọng, dẫu ta ngu lỏi dốt nát cũng vậy, miễn là ta có cái chức tước, cái địa vị là được rồi.

Trong làng, cảnh trọng nên thơ như thế, ngoài lũy tre xanh cảnh trọng cũng nên thơ không kém gì. Thay vào bậc đàn anh, đã có những ông « quan »: quan thật, và quan tại gia. Họ tự nhận là thượng lưu trong nước, họ tự cho cái thiên chức đưa đường cho dân tới hạnh phúc... hạnh phúc là làm quan.

Trước kia, trong ngạch hành chính, sự tôn ti rõ rệt lắm. Ông huyện đến trước mặt ông phủ, phải lạy; ông phủ đến trước mặt ông tổng đốc cũng phải lạy... cứ thứ tự mà lạy nhau, lấy làm một sự vinh hạnh. Mà vinh hạnh cho giá trị con người ta thật.

Tiếc thay, tư tưởng mới đem lại những sự lạ lùng, khiến cho bây giờ không còn sự vinh hạnh kia nữa. Tiếc rằng những thuyết bình đẳng, nhân phẩm, đem lại đây một luồng gió đổi phong bại tục, làm cho tư tưởng tôn ti đáng kính kia lung lay.

Nhưng, cũng may, nhà còn chắc, thuyền còn vững. Là vì tư tưởng ấy đã in sâu trong óc ta rồi. Dân quê thường nói: trên là ông trời, rồi đến ông phật, rồi đến thánh, rồi mới đến thần và tiên.... Trên trời còn có tôn ti thứ tự như vậy, thì dưới này ta có tôn ti thứ tự và hợp với đạo trời lắm. Vì vậy, nên may ta còn nhiều lý Toét bảo vệ cho tư tưởng tôn ti của ta, cho chế độ tối cổ của ta.

Tứ-Lý

(1) Ông Cửu-phẩm Đền ăn khao cũng chỉ vì muốn đổi chiếu.

PHONG ĐAO MỜI

CỬU ĐỀN

Hàng Bút có bác bán đèn,
Ngồi trên đồng bạc chỉ thêm công danh.

Bác ta cũng học, cũng hành,
Cũng thi cử, cũng đỗ danh lừng nhặng.

Trong tay cũng có mảnh bằng
Sơ học yếu lược, há rằng kém ai.

Vua biết tiếng, chúa biết tài,
Ban cho cửu-phẩm-văn-giải đổi hàm.

Cái hôm rước sắc về làng,
Xe anh đi trước, xe nàng đi sau,

Mồ hồ, chọc lợn, giết trâu,
Linh đình khao vọng tôn đầu

vài nghìn;
Từ nay danh giá Cửu Đền,
Nghìn năm bia miệng lưu truyền

thế gian.
TÚ MỠ

Giúp vào việc ích chung, xin các bạn khi xem báo, xem sách v. v... hãy thấy bài gì hay, có ích lợi cho mọi người thì dịch rồi gửi về báo Ngày Nay — Sẽ trả tiền nhuận bút — Việc này nhiều người có thể giúp được vì không cần phải viết văn hay — Có thể gửi bài nguyên văn đến cũng được — Xin nhớ: bài càng ngắn bao nhiêu càng hay

CÂU CHÂM NGÓN TREO NHÀ Ở ÔNG LÊ CƯỜNG

MUỐN SANG TÀI MUỐN TRẠNG
KIẾU
MUỐN LỢI HAY CHƯ THI TIẾU
TÔN TIỀN

CABINET D'ARCHITECTE
12 Bognis Desbordes
Luyện - Tiếp
ARCHITECTES DIPLOMÉS

Bức thơ ngỏ, gửi chung cho các liệt vị Thương gia Nam-kỳ:

Thưa các Ngài, nhà thuốc NAM-THIÊN-ĐƯỜNG Hanoi là một nhà thuốc nam ra đời đã lâu năm, to nhất và danh tiếng nhất xứ Đông-pháp, chuyên môn khảo cứu các khoa y học thuốc nam thuốc bắc rất công phu, có thật tài, nghiên cứu chế tạo đủ hết các thứ thuốc cao, đan, hoàn, tán, bệnh nào có đủ thuốc ấy đã được đồng bào xa gần hoan nghinh tin dùng rất nhiều, vậy sự công hiệu của các thứ thuốc thế nào, đã có những người dùng thuốc hiểu rõ, bản cục không cần phải khoe khoang, xưng thánh, xưng thần, nói hay nói khéo như mấy nhà thuốc khác. Muốn cho đồng bào Nam-kỳ và đâu đâu cũng dùng được thuốc NAM-THIÊN-ĐƯỜNG, cho nên bản cục muốn đặt một nhà Tổng-đại-lý (agent général) tại Saigon để thay mặt Tổng-cục mà đặt nhiều chi-điểm ở các tỉnh Nam-kỳ để bán các thứ thuốc của bản cục chế ra. Vậy ngài nào muốn làm xin cứ gửi thơ cho nhà thuốc NAM-THIÊN-ĐƯỜNG, 46 rue des Phúc-Kiến Hanoi mà thương lượng.

VAI TRANG CU'OI CO'T

CUỘC ĐIỀM BẢO

HỒN THƠ!

TRONG báo Ý Dân (số 2) có một mục đề là «Hồn thơ» — Nội một cái đầu đề đó cũng đã nên thơ lắm rồi. Lại đăng một bài đề là «Tơ lòng» — cái đề cũng có vẻ thơ lắm.

Dưới ký tên tác giả là Quỳnh Dao — lại thêm về thơ nữa. Đến thơ thì thật có vẻ thơ quá lắm. Xin trích ra đây mấy đoạn:

*Soi gương chưa thấy đôi hàng lệ,
Cay đắng chung tình chưa biết chi.
Còn nhớ đêm xưa ngời vọng nguyệt,
Âm thầm chưa biết nói năng gì!*

Thật là hồn thơ lắm. Nhưng đây lại hơn nữa:

*...Nếu ai ôm mỗi ngợ đan diu
Bạn cứ thay hình yêu dấu lời.
Trong lúc cõi lòng ta trống rỗng
Tạm thời âu yếm một «tua» chơi!*

*Cùng em những phút say âu yếm
Vui mắt đưa trông ngọn gió đùa
Vả lại vô tình rung mái tóc
Đơ-mi của!*

Thật là «hồn thơ» tuyệt!

Ta cũng thử nhân cái vần thơ ấy, làm mấy vần thơ:

*Cùng em những phút say âu yếm
Đưa mắt vui trông ngọn gió đùa
Vả lại vô tình tuy phấp phới
Lụa cóóc-sê!*

Trong lúc túi ta còn trống rỗng
Tạm thời âu yếm một «nuit» thôi.

Cũng «hồn thơ» lắm đấy chứ!

HẠT TIÊU CAY

MUỐN cho bữa tiệc của ông quan. annam trong báo Paris Soir (được thêm sang và thêm về «bản xứ» —

tuy đã có chó quay và trứng kinh niên — tôi xin hiến độc giả báo ấy một thứ «sốt» (sauce) đặc «bản xứ» của nước tôi.

Sốt ấy là vị «Đông-dương của Ngô» của ông N. T. Lăng, công dụng nó rất nhiều.

Sốt này tăng thêm hương vị của đồ ăn thuộc địa. Làm cho những món ăn đó trở nên ngọt ngào, ngọt giọng và rất dễ nuốt. Cứ chơn đi thôi!

LÀNG BÁO

DÁP lại lời «điềm» của P. H., báo Tin Văn của ông Thái-Phỉ lại ra đời với tiếng kêu: Tin Văn đây!

Chứ không ở đâu khác.

Rồi bạn đồng nghiệp lại trách chúng tôi điềm một cách quá «khinh xuất vội vàng».

Đâu có như thế. Tôi vẫn nói rằng cái công việc mà Tin Văn đáng làm, là tự kỷ niệm cho mình đã: trước kỷ niệm ngày báo chết, nay thì kỷ niệm ngày báo sống lại đi!

Lại một bạn đồng nghiệp mới nữa: Học Sinh tuần báo. Nghĩa là một tờ báo cho các học sinh. Cái công việc ấy có ích lợi lắm, và có lẽ tránh được cho bạn học sinh cái hại đọc tiểu thuyết thần tiên và kiếm hiệp.

Nhưng xin chớ đi ra ngoài cái phạm vi học sinh đã định.

THẾ NÀO LÀ DỊCH

DÂY là những câu của ông Nguyễn-văn-Hanh ở báo Mai (số 7) dịch ở chữ tây ra để giới thiệu nhà thi-sĩ Phan-văn-Ký là tác giả tập thơ chữ Pháp «Một tiếng trên đường» (Une voix sur la voie):

«...Ông Raphael Barquisseau, thầy và bạn của Phan văn Ký: trước hết anh được cái thiên tài mà thiếu nó đi thì không sao thành một thi ông được....»

Bà Jeanne Leuba, đại văn-sĩ: ông am hiểu tiếng Pháp và thi-y quá...

Ông R. Serène: bạn annam của người có hiểu người thấu đáo không? Người gần chúng ta về hình và về tâm.

Bạn Pháp của người có hiểu người thấu đáo không? Giữa A-dông, người xa chúng nó quá!

Chẳng biết các người Pháp đó viết thế nào, mà ông Hanh lại khiến họ gọi ông Ký khi thì bằng anh, khi thì bằng ông, khi thì bằng người, khi thì bằng bạn.

Rồi lại bắt ông R. Serène gọi người đồng loại với ông ta bằng «chúng nó» nữa.

CẦU GÌ?

HANOI BÁO số 14 «Văn chương và hành động. Thay lời tuyên ngôn của văn phái Phương đông»:

...Những điều kêu cầu tha thiết của nhà văn...

...Những tiếng gọi thiêng liêng của thời đại...

...Một tấm chân thành phơi bày với các bạn thiếu niên...

(Lê-tràng-Kiều v. v.)

Lời kêu cầu tha thiết của nhà văn! Cầu gì đó? Hay lại tiếng kêu cầu chính phủ trị đó chăng?

Một tấm chân thành... thành tâm cầu vậy!

Nhưng ông Lê-tràng-Kiều — câu — thật có cái tên «tiên định».

Tên ông là Tràng-Kiều; Kiều nghĩa là cầu; Tràng Kiều là Tràng Cầu mà Tràng Cầu là cầu dài....

Chẳng trách ông cầu «chính phủ trị»!

Thạch-Lam

HỌC CHỮ NHO

THẦY. — Phi là chàng, là không nên. Anh hiểu chưa? Anh làm một câu có chữ phi.

TRÒ. — Ta không nên phi-lu.

HOẠT KÊ TU' ĐIỆN

Dáng đi hùng dũng: Dáng đi khi qua mặt mỹ nhân.

Canh: Nước rửa dưa khi ăn cơm.

Còi ô tô: Còi để hóp thật to khi đi qua phố Khâm-thiên.

Bát, đĩa: Những vật để đập ra oai kh vợ chồng cãi nhau.

Đinh Lân

Chủ nhà in: Người giỏi vì có nhiều chữ nhất, như ông Lê Cường chẳng hạn.

Trần-An

Lỗ tai: Một cái kết đề su hào của các con bạc.

Phan-Cánh

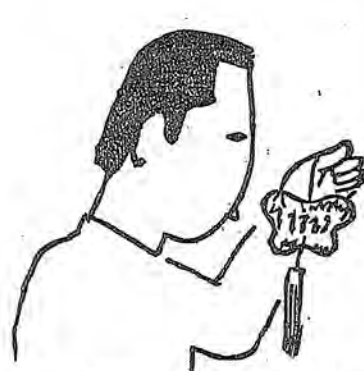
BA NGƯỜI MỘT ĐIỀU HÁT

BANG BẠN. — Một ngày ta xa em, là một ngày ta buồn teo. (Un jour loin de toi est un jour sans bonheur).

NGUYỄN KHẢ HIẾU — Một ngày ta xa em, là một ngày ta buồn teo. (Un jour loin de toi est un jour sans bonheur).

PHẠM LÊ BÔNG — Một ngày ta xa em, là một ngày ta buồn teo. (Un jour loin de toi est un jour sans bonheur).

CÙNG ĐỘC GIẢ TIỂU-THUYẾT THỨ BẢY

Quý vị muốn giữ tập Tiểu Thuyết Thứ Bảy cho khỏi thất lạc xin đem lại:

Nhà chuyên môn đóng sách và mạ chữ vàng TRUNG-KY 36 SINH TỬ HANOI - TONKIN

Nhận đóng (một năm 52 số đóng làm 2 tập)

Đóng carton gáy loile fort bìa hoa 0\$30 (cả mạ chữ vàng 0\$50). Đóng carton gáy da 0\$50 (cả mạ chữ vàng 0\$70) (cần lắm có thể lấy trong 12 giờ đồng hồ vì nhiều thợ khéo) Quý vị có nhiều sách muốn đóng, không liên mang lại xin cho biết chỗ ở bản hiệu sẽ phái người mang mẫu lại nhận giá tận nhà.

Cam đoan: Mỹ thuật — nhanh chóng và rẻ nhất Hà thành muốn chứng «lời nói» ấy xem có «đi đôi với việc làm» không? quý vị chiếu cố sẽ biết... **TRUNG-KY RELIURE!**

Nếu nhớ!!! — Những ông mắc bệnh tinh đã khỏi lẽ cố nhiên thận kềm đề lâu sinh nhiều bệnh khác như đau ngang lưng, 2 hòn ngoại thận sa xuống thành bệnh thiên trụ rồi sa đi. Những ông cứ ôm vật tuôn luôn. Những ông không thể giao hợp với đàn bà hoặc nổi mà không bền. Những ông đi mộng tỉnh — Như: g ông khi hồng không con. Các cụ già yếu ăn ít ngủ thường hay đau lưng và những ông thân hình liều tuỵ lẽ khừ không đủ sức làm việc nên nhớ uống **NGŨ HÀNH SINH KHÍ** là một cơ quan nào trong người cũng khỏe. Nửa lĩ 2\$60; một lĩ 5\$60 (chỉ nửa lĩ đã khỏe lắm rồi, chúng tôi xin giữ danh dự trong nhời nói). Các ngài chỉ bỏ 2\$60 một lúc mà được việc còn hơn là dùng các thứ khác, giá mỗi lần không mấy nhưng dùng đến vài chục lần vẫn chưa được việc gì. — Ngái nào chẳng may mắc phải bệnh tinh nên đến: chúng tôi thì vừa không lĩn tiền vừa mau khỏi. Lĩnh xa viết thư về hỏi. Thuốc Tim La 0\$45. Lậu 0\$30. — **AN PHÚC HOÀN** trị ăn không tiêu, chậm tiêu, dạ dày yếu, đầy hơi, ợ, không biết dỏi v. v... giá 0\$20.

Bông Lai 32 Route de Hué — Hanoi

QUAN BỐ GIẢ HIỆU

(Theo tin một bạn độc giả)

Cả Châu ngất ngưỡng bước vào vành móng ngựa. To hẻo phi nộn, trông Chân có vẻ hệ vệ, hách dịch như một vị đường quan, như một ông quan bố thực hiệu. Nhưng, các ngài đừng cười, về hệ vệ, hách dịch ấy đã đưa y vào vòng tù tội.

Người làm chứng là một lữ kỳ dịch: này ông Trương Dũng, ông phó lý Ngôn, này anh phu tuần Kệt...

Ông Trương Dũng gãi tai kể lể:

TRƯƠNG DŨNG — Tối hôm ấy, con đương canh ở điểm. Bỗng có tiếng quát: «Quan đến». Con giật mình đánh thót một cái, sắp ngựa bước ra hầu. Con thấy một chiếc xe tay một người kéo, một người đẩy, ngồi trên một người chững chạc. Con chưa kịp vái, thì đã bị chiếc cà-vạt vạt một cái đệt. Rồi có tiếng đồng-đạc nói: «Xe quan đến, sao không ra chào hử!» Con chấp tay vái, thì bị một roi nữa. Con sợ quá. Sau quan ra ơn bảo trả phu xe hai hào, con trả tiền.

ÔNG CHÁNH AN — Thế anh không đi thưa ngay à?

T. D. — Bầm không... Con tưởng là quan bố con thật ạ.

Ô. C. Á. — Anh ngu lắm. Quan bố hay quan trời cũng không có phép đánh người, nghe chưa?

T. D. — ... Dạ.

Tiếng «dạ» thờ ơ, như câu nói lấy lòng, không có chút thành thực.

Ông phó lý Ngôn lại không may hơn ông Trương Dũng.

Ô. C. Á. — Anh đương ở đình thì có người đến gọi ra điểm, phải không?

PHÓ LÝ NGÔN — Vâng, một người cu li xe. Con vừa ra, thì được lệnh truyền: «Tao là quan bố, mày biết không? Sao mà dám canh phòng trẻ nãi?» Rồi đánh ngay con mấy cái tát tai. Hai tên phu xe lại nọc con ra đánh mắt hai chục roi. Dạ, bầm còn vết đây ạ.

Ô. C. Á. (mim cười) — Thôi, không cần được rồi. Người ấy đánh anh xong, lại bắt trả tiền xe, phải không?

P. L. N. (về tiếc chừa) — Dạ... năm hào.

Ô. C. Á. (chỉ vào một Châu) — Đấy, anh nghe chưa? Anh có gan giả danh là quan bố để đánh người...

CÁ CHÂU — Bầm, con bắt chước...

Ô. C. Á. — Bắt chước ai? Khi nào quan bố lại đánh người. Quan bố mà đánh người thì không phải là quan bố, nghe chưa? Không ai có quyền đánh người cả. Đánh người, người kiện là phải tội... dẫu là quan bố thật cũng vậy.

C. C. — ... Dạ.

Tiếng «dạ» thờ ơ, nhạt như tiếng dạ của ông Trương Dũng vậy.

Ô. C. Á. (nghe rặng) — Một năm tù. Thôi ra.

Vấn hệ vệ, hách dịch, cả Châu bước ra, về mặt ngầu ngờ nghĩ ngợi: Ý chừng Châu nghĩ đến cái thú ra oai ông bố tối hôm nào.

Giá biết trước là có hôm nay, thì lúc quát cà-vạt vào lưng ông Trương Dũng, có lẽ Châu còn lấy gân hơn nữa. **Tứ Ly**

BẢO HIỂM

của KHÁI HƯNG

VĂN - CHƯƠNG chủ bút báo Trường-Thọ ngồi làm việc ở bàn giấy. Có lẽ chàng đương tìm nguồn cảm-hứng mà chưa thấy nó đâu. Vì chàng đã xây xong một cây kim tự tháp bằng màu thuốc lá ở trên cái đĩa gạt tàn và vẽ đủ các hình ngộ nghĩnh kín hai, ba trang giấy rộng.

Giữa lúc chàng bần khoản nghĩ-ngợi, câu kính với bút, với giấy, với làn khói xanh, với cả chàng và khối óc bí đặc của chàng nữa, giữa lúc ấy, người chạy giấy lên nói có khách đến thăm chàng. Văn-Chương buông một câu quả quyết như nhát dao phay sắc:

— Tôi đi vắng.

— Thưa ông người ấy dặn tôi rằng nếu ông có bảo ông đi vắng thì thưa với ông rằng người ấy đến vì một việc rất cần, một việc có quan hệ đến tính mệnh của ông.

— Can-hệ đến tính mệnh tôi?

— Vâng.

— Vậy mời người ta lên đây. lát sau, một người khỏe mạnh, về mặt nhanh nhẹn tiến vào phòng giấy, ngả đầu chào.

— Mời ngài ngồi chơi. Thưa ngài, việc gì mà can hệ đến...? Người kia tiếp luôn:

— Tính mệnh ngài.

— Thưa ngài, ngài có thể nói ngay cho tôi biết là việc gì không?

Ba cái răng vàng của ông khách điểm một nụ cười rất có duyên:

— Thưa việc bảo hiểm, và tôi là đại-lý sở Bảo-hiêm Hoa-kỳ.

Văn Chương tức lộn tiết:

— Việc bảo hiểm?

— Vâng, việc bảo hiểm. Ngài tính việc bảo hiểm mà lại không có liên can mật thiết đến tính-mệnh ngài sao?

Rồi đại-lý kéo một bài diễn thuyết thực dài, thực chặt chẽ — chặt chẽ nghĩa là những chữ, những tiếng sít nhau đến nỗi chủ bút không thể len được vào một câu để ngắt lời, — một bài diễn thuyết về đời người, về hạnh-phúc tương-lai, về sự cần thiết bảo hiểm.

Bài diễn thuyết đoạn, kể tiếp đến những câu hỏi, và những câu trả lời:

— Thưa ngài, dù ngài ở nhà,

dù ngài đi ngoài phố, dù ngài làm việc hay đi xe hỏa, hay đi ô tô, hay đi thuyền, hay đi tàu thủy, hay đi bách bộ, hay đánh ten-nit, hay đánh ping-pong đi nữa, ngài có chắc rằng tai nạn, nguy hiểm không xảy ra chăng?

Vậy nếu không may ngài què một tay, dui một mắt thì sao? Lúc bấy giờ ai chu cấp cho ngài? Sự khó khăn cho ngài và cho gia-

đình ngài, ngài có thể tưởng tượng được không? Ngài sẽ vay mượn vào đâu? Nếu ngay bây giờ ngài không vào bảo-hiêm, nghĩa là chỉ bỏ ra mỗi tháng một món tiền con con để mua lấy sự bảo hộ tinh mệnh, thì lúc bấy giờ ngài còn biết xoay sở ra sao? Ngài có thể xoay sở được không? Không, chắc rằng không. Ngài thử nghĩ kỹ mà xem, ngài là một nhà văn sĩ có đại tài, thì về vấn đề gì ngài không quán xuyên, ngài thử nghĩ kỹ mà xem, can chi ngài phải loay hoay để tâm đến những tai nạn bất ngờ, đến cuộc tương lai không chắc chắn.

Văn - Chương nghiêm nhiên ngắt lời:

— Vâng, chính thế, không bao giờ tôi để tâm đến.

— Vâng, can chi ngài phải để tâm đến, vì đã có sở Bảo-hiêm để tâm đến hầu ngài.

— Để tâm đến cho tôi?

— Vâng, nếu bây giờ ngài bỏ ra mỗi tháng ít tiền để đóng vào sở Bảo-hiêm của chúng tôi.

Thấy hay hay, Chương soán suýt hỏi truyện, hỏi cách thức vào bảo-hiêm. Đại-lý sẵn lòng giảng nghĩa lắm, nào giảng nghĩa về các món bồi thường gấp đôi, các món bồi thường gấp ba, nào đọc từng đoạn trong quyển sách điều lệ nói về rất nhiều quyền lợi của người vào hội Bảo-hiêm.

Chương mỉm cười, hỏi:

— Bảo-hiêm cái gì cũng được?

— Được lắm chứ. Chẳng hạn, ngài bảo-hiêm hai mắt. Nếu ngài mù thì ngài được lĩnh gấp đôi số tiền bảo-hiêm mà từ đây không phải đóng một đồng nào nữa. Bảo-hiêm hai chân, hai tay, hai má, hai tai, hai... à một mũi, cũng thế, cũng như ngài bảo-hiêm tính mệnh.

Chương vẫn mỉm cười, thông thả nói:

— Tôi muốn bảo-hiêm một thứ..

Một tia sáng lóe trong đôi con người viên đại lý:

— Thưa ngài muốn bảo-hiêm? — Vâng, tôi muốn bảo-hiêm một thứ rất yếu ớt, rất mỏng manh, trong lai rất bấp bênh. — Ngài cứ việc vào bảo-hiêm là tương lai sẽ vững vàng, chắc chắn ngay. Bảo-hiêm hai mươi, hoặc hai mươi năm năm.

— Được lâu thế kia? Tôi chỉ muốn bảo-hiêm độ mười năm thôi. Nhưng được hai mươi, hai mươi năm năm càng hay.

Viên đại lý tưởng nên đãi trước một nụ cười để ba cái răng vàng nhe ra mà làm cho ông khách hàng thêm vững dạ, vì chàng chỉ sợ khách lùi:

— Vâng, ngài nghĩ rất phải. Vậy ngài định ngay hôm nay vào hội Bảo-hiêm của chúng tôi?

— Vâng, ngay hôm nay cũng được. Nhưng tôi xin nói để ngài biết rằng thứ ấy dễ chết lắm kia đây.

Nụ cười vàng lại nở:

— Ngài chớ ngại. Chúng tôi lập ra hội Bảo-hiêm chỉ vì một mục đích nhân-đạo ấy, mục đích bảo-hộ cho những cái dễ chết. Ở đời này cái gì mà không dễ chết, thưa ngài? Vậy dẫu chẳng may ngài có chết đi, gia đình ngài cũng vẫn được hưởng hạnh phúc, vì đã có sở Bảo hiêm. Thưa ngài bảo-hiêm tính mệnh?

— Không.

— Ngài bảo-hiêm cặp mắt? Mắt nhà văn! Ở đời còn thứ gì quý báu hơn?

— Không.

— Hay ngài bảo-hiêm hai bàn tay. Trời ơi, bàn tay một nhà văn hào như ngài!...

— Thưa không.

— Hay ngài muốn bảo-hiêm hai chân? Hai tai?

— Vâng không phải.

— Vậy ngài muốn bảo hiêm cái gì?

Chương nghiêm nhiên đáp:

— Tờ Báo của chúng tôi.

Khái Hưng

— Nó chửi mày, mày chửi nó, việc gì về nhà mà lại khóc? — Khôn nhưng tên nó lại là Tôi.

SÁCH MỚI

1) Trọn bộ Trần-Nguyên chiến-kỷ (Chuyện đức thánh Trần đánh Tàu) là bộ « Lịch-sử tiểu-thuyết » Nguyễn Tử-Siêu soạn rất hay. Giấy 224 trang lớn bìa đẹp, giá 0\$50

2) Trọn bộ Việt-Thanh chiến-sử (Chuyện vua Quang-Trung (Nguyễn-Huệ) đánh Tàu, in lần thứ hai, Tử-Siêu soạn rất hay. Giấy 160 trang lớn, giá 0\$40.

3) Trọn bộ Lịch-sử Đê-Thám (được bán khắp nơi) Viết theo cuộc điều-tra rất cần-thận. Có 20 hình rất đúng, N. T. Tố và L. T. S. soạn (không như các bản dịch ở sách Tây). Giấy 320 trang, giá 0\$25 (Giấy tốt 0\$45)

4) Trọn bộ Lịch-sử Quân Bải-Sậy

Chuyện ông Tân-Thuật ở Hưng-Yên mà người ta quen gọi là: « Giặc bải sậy ». Xem truyện này biết việc Pháp, Nam hồi trước. Giấy 115 trang. Giá 0\$15 (giấy tốt 0\$35, ở xa gửi mua thêm cước cả 4 cuốn 0\$30 (1 cuốn cước 0\$16). Có gửi Contre remboursement. Thơ và mandat để cho nhà xuất bản.

Nhà in NHẬT-NAM 102 Hàng Gai HANOI

CINÉMA PALACE
 Từ thứ tư 22 đến thứ ba 28 Avril 1936
CYNARA (L'Impasse)
 diễn theo tích chuyện của Ernest Dawson, do các tài-lữ RONALD COLMAN và KAY FRANCIS sắm những vai chính.
 « CYNARA » là một chuyện tình rất cảm động, bí ai, một chuyện xảy ra hàng ngày ở bất cứ một gia đình ở xứ nào — Một chàng thanh-niên vì một lúc quá mê say, đắm đuối một gái thơ ngây đến nỗi quên cả phận sự, quên gia đình quên cả người vợ yêu qui... Đến khi có ai biết chàng đã có nơi, nằng thất vọng phần trí quyền sinh...

CINÉMA TONKINOIS
 Từ thứ sáu 24 đến thứ năm 30 Avril 1936
ARLETTE ET SES PAPAS
 Một phim vui diễn theo vở kịch của hai ông Georges BERR và Louis VERNEUIL — RENÉE SAINT-CYR, MAX DEARLY, JULES BERRY sắm các vai chính

PHUC-LOI
 4 av. Paul Doumer, Haiphong

BALTY

Articles de Nouveautés
 Parfumerie - Chapellerie
 Cravates, Chemises Sport

VỤ CƯỜI

Của B. Đ. Quỳnh, Hanoi

1. Nói dối nhất

Ba, Tư và Năm đang đi chơi. Ba và Tư bỗng thấy một con dao rơi trên đường, liền tranh nhau lấy, không ai chịu kềm. Sau Ba tức mình nói với Tư:

— Được, đã thế từ giờ ai mà nói dối nhất thì sẽ được con dao này.

NĂM— Các anh định nói dối, thế mà không sợ thẹn với lương tâm à?

BA— Nhưng...

NĂM— Tôi năm nay ngọt hai mươi tuổi đầu rồi, tôi chưa hề dám nói dối bao giờ!

TƯ bảo BA— Thôi thế đưa cho Năm con dao đi thôi.

2. Kỹ lục ăn khỏe

— Tôi có quen một người ăn một lúc hết 20 con vịt.

— Anh lại nói phét chứ gì?

— Thật đấy... đầu tiên anh ta mua 20 con vịt, hôm đầu anh ta giết một con bằm nhỏ cho 19 con còn lại ăn. Lần thứ hai, anh ta giết một con nữa cũng bằm nhỏ cho 18 con còn lại ăn... Anh ta cứ làm như thế cho đến lúc giết con vịt thứ 19 cho con thứ 20 ăn, thế tức là con vịt thứ 20 đã ăn cả 19 con vịt trước. Sau anh ta giết con vịt ấy ra ăn thịt.

3. Đăng trí

— Hôm nọ tôi cầm thư ra nhà giấy thép bỏ, đăng trí đến nổi, đến nơi, tôi để thư xuống thêm gạch, rồi định chui vào thùng thư.

— Chả bằng tôi, một lần đi chơi bị mưa ướt nhần, lúc về đăng trí đến nổi cởi cả quần áo ướt giải lên giường, lấy chăn đắp lên tử tế, còn tôi, tôi đánh đu lên sà nhà để phơi thì sao!

Của M. Hà, Thuận-hóa

Lý luận con trẻ

— Mẹ ơi mẹ! mua cho con một con búp-bê.

— Máy đã có một con rồi đấy thôi!

— Con muốn một con nữa..., một con mới...

— Con của máy đang chơi đã hỏng đâu!

— Thưa mẹ, con cũng đã hỏng đâu, thế mà mẹ đã để em bé là gì?

Của N.T. Lợi, Hanoi

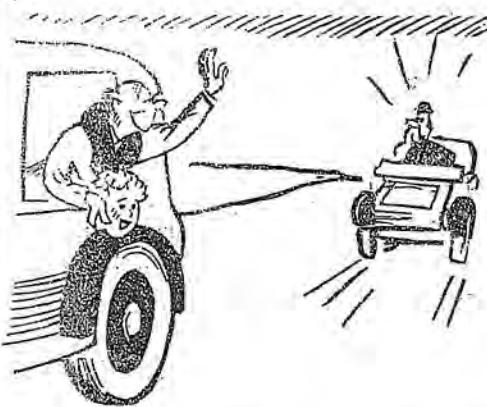
Ai tin được

Cậu Ban xem một tờ nguyệt báo trong có đăng một truyện dài nói truyện một cô con gái thất cổ tự tử thì « con nữa ». Đợi số sau, cậu xem nổi thấy nói người ta đã cứu cô con gái nọ khỏi chết; cậu đập tay xuống bàn mà rằng:

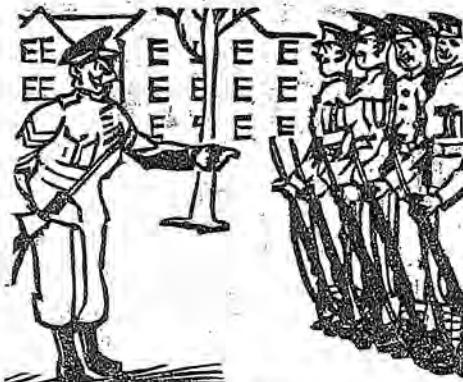
— Thất cổ tự tử! Một tháng giờ rồi mới có người chữa, mà chữa khỏi. Ai tin được?

NỤ CƯỜI NƯỚC NGOÀI

MƯU MẸO

Nhà thời miên sắp sửa ăn bún.

— Linh số cát vanh tóang, trước khi lau súng thì anh phải làm gì?

— Con bắt đầu nhìn số súng.

— Để làm gì?

— Để khỏi phải lau nhăm súng của người khác.

(RIC ET RAC)

SAY RƯỢU (trông một hóa hai)

— Người đi với anh giống anh như tạc khuôn. Em anh đó phải không?

— Có ai đi với tôi đâu. Hai bác lại say rượu rồi!

(AKBABA)

Nước non nhỏ hẹp quá. Lúc nào cũng gặp anh.

(SAVEZ VOUS)

TÓM

THẾ NÀO VÔ ON LÀ LÀM BỒN PHẬN

MỘT bác cảnh sát ở một thành phố nhỏ gần Nữ-ước, đi dọc đường gặp một trận bão tuyết dữ dội. Bị rét công tưởng chết, bác ta hăm một chiếc ô tô rồi nói với người lái xe làm ơn cho mình về lính. Người lái xe, thấy bác cảnh sát run cầm cập, lấy lòng tốt đưa bác về và vận xe chạy hết sức nhanh cho chóng tới nơi.

Đến trước sở cảnh, bác cảnh sát lập biên bản rằng người cứu mình đã cho xe chạy nhanh quá phép. Người chủ xe mượn thầy cãi, nhưng ông chánh án cho bác cảnh sát là phải, viện lẽ rằng phải đặt bồn phận lên trên ân nghĩa.

Song dân thành phố Nữ-ước họ nhất định không chịu như thế là phải và nhao nhao khiếu nại, đòi hủy cho được cái án vi-cảnh năm Mỹ kim kia đi mới nghe.

MỘT DANH DỰ TRONG

LÀNG TRỘM CẤP

ÔNG Franz Langer, chánh án ở thành phố Vienne nước Áo, là một người mà khắp làng tộm cấp thầy đều biết. Ông có tấm lòng vàng, luôn luôn săn sóc tới gia đình người tù tội và còn tìm kiếm công việc làm cho tội nhân mới được tha nữa là khác. Gần đây, trong khi ông xử kiện ở tòa, một quân gian lần đến đánh cắp mất cái áo phủ ngoài của ông treo ở mắc. Các nhật báo đăng đồn cái tin ấy ra thì độ hăm bốn giờ sau, ông Langer hết đổi lấy làm lạ được tin rằng cái áo của ông đã qua nhà giấy thép về nằm ở sớ-cầm. Kèm gói áo có một lá thư của ban hội đồng làng trộm cấp, trong có nói rõ tên và chỗ ở kẻ trộm và bày tỏ rằng vì danh dự của làng trộm cấp, chúng không thể nở hai mặt ân nhân của chúng. Vì thế, chúng vội tố cáo bạn đồng nghiệp và trả lại đồ ăn trộm.

N.H.N. (Thuật)

NHỮNG ĐIỀU MÀ CÁC

CỬA HÀNG PHẢI TRÁNH

ĐÂY là nguyên do một cửa hàng rất lớn bên Mỹ bị mất hết khách chệp lại:

- Người bán hàng vô phép . . . 7.1.
- Người bán hàng hay tính nhảm . . . 3.7.
- Người bán hàng để khách mặc cả lâu 6.1.
- Người bán hàng lãnh đạm với khách 2.1.
- Hàng hóa xấu . . . . . 10.1.
- Giá đắt quá . . . . . 14.1.
- Gửi hàng đi chậm . . . . . 10.1.
- Hàng xấu nhảm hàng tốt . . . 7.1.
- Hay lừa khách hàng . . . . . 6.1.
- Hàng hóa xấu mỹ . . . . . 5.1.
- Đổi mác «marque» hàng . . . . 8.1.
- Khách muốn đổi hàng không đổi. 7.1.
- Cửa hàng bẩn . . . . . 10.1.
- Cửa hàng làm ở chỗ không tiện cho xe cộ đi lại . . . . . 6.1.
- Hàng hóa không học kỹ . . . . . 10.1.
- Để khách chờ lâu quá . . . . . 3.1.

B.Q. (lược dịch)

HANOI BAO

Tuần-báo ra ngày thứ tư, giấy 32 trang (16 x 25) bìa in hai màu. Nhiều tranh, ảnh đẹp. Số nào cũng có hai tiểu-thuyết dài, bốn truyện ngắn, thời-sự phê-bình và văn thơ của các nhà văn mà các độc-giả đã từng quen tên biết tiếng.

Giá báo: mỗi số 0\$03, sáu tháng 0\$70, một năm 1\$30.

Thư và mandat mua báo gửi cho:

M. le Directeur du HANOI BAO

88, Route de Hué — HANOI

HÔNG-KHÊ

DUỐC PHÒNG

88 Route de Hué Hanoi (sáng lập tại Hanoi từ năm 1922)

Có lương-y xem mạch bốc thuốc chén, bán thuốc bào chế. Có trên 80 phương thuốc gia-truyền chế thành thuốc viên, thuốc bột, thuốc cao, thuốc nước, đóng hộp, đóng chai, hợp phép vệ sinh và rất mỹ-thuật, chữa đủ các bệnh người lớn, trẻ con. Có đại-lý và chi-điểm khắp cõi Đông-dương.

Các ngài có bệnh ở gần xin mời quá bộ lại, ở xa xin viết thư về kể bệnh, gửi thuốc theo cách linh-hóa gino-ngân.

Có sách thuốc nói rõ các căn-bệnh và ứng-dụng các thứ thuốc để biến các qui-khách.

MỘT TỜ BÁO KHÔNG

BAO GIỜ CẢI CHỈNH (MỸ)

MÀ có lẽ chỉ có ở nước Mỹ mới có tờ báo kỳ khôi ấy.

Một ông đến tòa báo thăm ông chủ nhiệm với một vẻ mặt kém tươi :

— Thưa ngài, tờ báo quý hóa của ngài vừa đăng tin tôi mới từ trần !

Ông chủ nhiệm vẫn thản nhiên :

— Vâng, thế sao ?

— Nhưng cái tin ấy là một cái tin bịa đặt !

Ông chủ nhiệm về mặt kiêu hãnh :

— Nếu là một cái tin mà báo của chúng tôi đã công bố thì là một cái tin 100 100 đúng sự thực.

— Còn tôi, thì tôi bảo là một cái tin 100/100 bịa đặt, một cơ rõ ràng là tôi còn sống sờ sờ trước mắt ngài đây, vậy ngài làm ơn cải chỉnh cho.

— Chúng tôi không thể chiều ý ngài được, vì không bao giờ chúng tôi cải chỉnh một gìơng chữ đã in trên tờ báo chúng tôi.

— Nhưng...

— Nhưng thế này thì phương tiện cả : ngày mai, chúng tôi sẽ đăng tin ngài lên mục « sô sinh » (liste des naissances).

MỘT ÔNG CHỦ BÁO TỐT

ÔNG Willemessant, sáng lập tờ Figaro (1854), đối với hết thầy người giúp việc ông, là một người tốt hết chỗ nói : ông nói, cười vui vẻ, « mây tao » (tutoyer) với cả những viên thư ký « soàng », thỉnh thoảng lại vỗ đùi vào bụng ông chủ bút Alphonse Duchesne.

Ông Willemessant lại còn có cái sáng kiến ranh mãnh này : ông bay la-cà trong các tiệm cà-phê, « cao-lâu » trà trộn với đám bình dân và chăm chú nghe những lời bình phẩm của độc giả Figaro.

Không một người nào trong tòa báo là không biết cái cử động ấy, và nhiều khi họ lợi dụng cái « khoe » ấy một cách khôn khéo. Một viên trợ bút ngầm ai hai người bạn đến ngồi một bàn rập vở : bàn của ông Willemessant, rồi một trong hai chàng lên tiếng :

— Nay, sáng hôm nay, mày có đọc bài của X... không ?

— Ở đâu ?

— Ở, ở Figaro, chứ ở đâu. Bài ấy được độc giả hoan nghênh đến nỗi phải « kêu » là một tác phẩm kia mà...

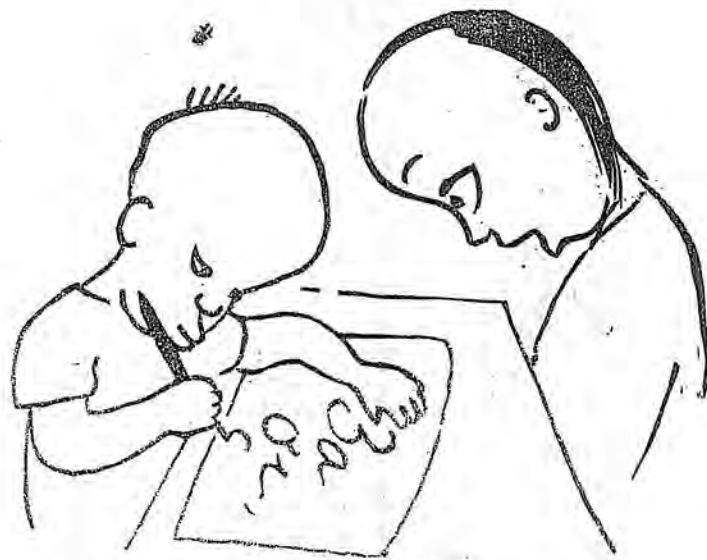
... Câu truyện cứ thế kéo dài ra.

Ông Willemessant trở lại tòa báo, vui vẻ một cách « râm-rỉ » :

— Gọi ngay cho ông X..., hừ, hôm nay hẳn viết nên một tác phẩm Ta sẽ tăng lương cho hắn, và bắt đầu từ tuần lễ sau, cứ đúng ngày này, ta đề hắn lên trang đầu, cọt nhắt.

Việt Bằng
(Thuật)

Prochainement ouverture
du SALON DE COIFFURE TRAC
86, Rue du Chanvre

— Viết thư cho ba, sao mày viết chữ to thế ?
— Mày không thấy ba điếc sao ?

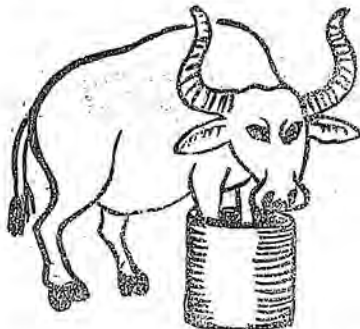
(Tiếp theo)

VỆ SINH VỀ CƠ QUAN SINH DỤC

Hôm ấy, tôi dạy vệ sinh về cơ quan sinh dục. Xin thú thực ngay rằng tôi ngủ trưa, quá giấc, lúc dạy không kịp xem lại bài sắp cất nghĩa.

Trống vào, học trò đọc bài. Vừa xong, sắp sửa giảng sang bài khác, thì ông đốc ở đầu lù lù đến.

Ông cầm cái ba-toong to tướng, chống mạnh xuống bục đánh thình

một cái, làm cho tôi giật nảy mình, xanh mắt lại.

Tôi cuống quýt cứ mân mê cái fiche (1), chẳng biết nói gì. Thấy tôi cuống quýt, ông nói :

— Ông cứ việc dạy, coi như tôi không có ở đây vậy.

Bụng bảo dạ : ông ngồi lù lù ra đấy,

(1) Fiche : một mảnh giấy dày chép các bài để dạy học.

mà tôi coi như không có ông ở đây được, dễ lắm nhỉ ! Thế ông không khám tôi, nhưng cứ coi như đã khám rồi, có được không.

Thấy tôi ngưng nghịu, ông phát gât :

— Ông ngủ đấy à ?

Tôi tái đi, ông lại nói :

— Tôi có ăn thịt ông đâu mà ông sợ hãi đến thế ?

Tôi lưỡng cuống đành liều hỏi ngay một câu :

— A quoi servent les organes génitaux ? (2)

Ông đốc trông tôi chằm chọc, đỏ gay mặt, uất lên tận cổ, vác ba-toong đi thẳng.

CHĂM BÀI

Dạy học không phải chăm bài thì còn nghề gì dễ chịu hơn nữa. Nhưng khổ nỗi, có bài học, phải có bài làm, có bài làm, tất phải chăm. Sự chăm bài thật là một cái vạ của nhà giáo.

Năm ấy tôi có 60 người học trò, thì mỗi tuần lễ phải chấm 4 lần 60, vị chỉ là 240 bài. Trung bình chấm mỗi bài phải mất 4 phút, thì trong một tuần lễ, phải mất : 4 phút x 240 = 960 phút, tức là 16 giờ. Mỗi tuần lễ làm việc 5 ngày, thì mỗi ngày mất thêm 3 giờ 12 phút vào buổi tối.

Tối đến, trong khi anh em các sở họ chơi bời thỏa thích, hoặc tổ tôm, tài bàn, hoặc tìm thú yên hà, hoặc xuống xóm chị em, thì mình phải cầm cổ mà làm việc. Có ai mời cũng phải từ chối; nên họ đều cho nhà giáo là bọn « nan du » cả.

Hôm nào cũng vậy, cặm cụi chấm xong đã 9, 10 giờ rồi, thế là mất cả buổi tối. Lắm khi đang chấm, có ông bạn đến tán truyện gẫu, ngồi lì cho đến 10, 11 giờ mới về thì nguy quá. Hôm ấy, thế nào cũng phải thức đến nửa đêm, nếu không muốn hôm sau học trò phàn nàn rằng thầy lười biếng.

Lại còn một nỗi là bài vở của các cậu bé lắm khi xuẩn ngốc, đọc lên phải phát cáu. Nhưng thỉnh thoảng đọc vài câu ngớ ngẩn, ngây ngô cũng phải bật cười. Như câu « tôi và com » có câu dịch là « je et le riz », chữ « éléphantéau » dịch là « cậu ấm voi », câu « les soldats ont découpé un vieux flamboyant en morceaux qu'ils emportèrent chez eux pour alimenter le feu de la

(2) Những cơ quan sinh dục dùng để làm gì ?

Tơ lụa nội-hóa đủ các màu và các hạng đồ may y-phục phụ-nữ về mùa Xuân và mùa Hạ năm nay.

Có bán đủ các mặt hàng của hãng S. F. A. T. E. Namdinh dệt.

Mới về rất nhiều hàng tây hiệu A. G. B. ở Paris.

Mỗi thứ chỉ có hai áo vậy xin kính mời các bạn phụ-nữ kịp đến xem mẫu tại hiệu

MAI ĐỀ
26 PHỐ HÀNG ĐƯỜNG

thì sẽ mua được hàng tốt và giá hạ.

cheminée » là « những chú linh tây đã chặt một mẹ tây già ra từng khúc rồi đem về bỏ lò đốt sưởi », câu « le buffle seul est capable de vivre les pieds dans la vase pendant des semaines entières » là « chỉ có con trâu có thể dút chân vào vại mà sống trong những tuần lễ nguyên ».

ÔNG ĐỐC TRỐNG

Ở trường tôi có nhiều ông đốc lắm. Ông đốc tây là ông đốc thực thụ, trên cả các ông đốc khác, cũng như vua Hailé Sélassié là vua các vua vậy. Dưới ông đốc chính, có ông đốc trống (là thầy giáo coi việc đánh trống), ông đốc võ (thầy giáo coi dạy thể-thao) ông đốc phạt, ông đốc... gì nữa, tôi quên mất.

Anh nào vô phúc phải dạy lớp Moyen A là suốt năm phải trông nom việc đánh trống, nên chúng tôi vẫn gọi đùa là ông « đốc trống ». Quan đốc ngày nào cũng phải đến sớm 15 phút đánh trống cho học trò vào sân.

Năm ấy đốc trống lại phải một anh vừa lười vừa bạt mạng. Anh ta có tính ngủ trưa, ngày ngày phải đến sớm lấy làm bực tức lắm. Nhất là giờ chơi, trong khi các bạn hữu cười đùa vui vẻ thì anh ta chỉ bần khoản về cái trống: cứ vài ba phút lại phải giờ đồng hồ ra nhìn.

Anh thường phàn nàn có lẽ mất ăn mất ngủ về nó. Tôi cố an ủi rằng, « Thôi, chả qua là duyên số anh với nó, anh đừng nghĩ ngợi làm gì cho phiền. Anh nên chăm chỉ đánh trống cho đúng giờ, biết đâu một ngày kia anh không được thăng thưởng vì cái trống. Ấy thế là còn may cho anh đấy, chứ chúng tôi phải làm việc mửa mửa ra suốt ngày, nhưng có ai biết đó là đầu ! »

(Còn nữa)

Song Thanh

SỮA NESTLÉ
Hiệu con chim

SỨC MẠNH CỦA TRẺ CON
BAO THẦU CHO CHÍNH-PHỦ PHÁP

ĐỘC QUYỀN BÁN: cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh và các nhà thương binh, v. v.
Ở TRUNG-KỲ, BẮC-KỲ VÀ CAO-MAN

—Này, đừng chơn đấy các con ạ, khéo không ngã chết !

— Hôm nào cũng vậy, hễ mình có uống hết nửa chai thì mới thêm được một chai nữa.

BÌNH PHẠM NHÂN VẬT

SỰ NGHIỆP CỦA ÔNG VŨ ĐÌNH LONG

ÔNG Vũ đình Long trước là một nhà giáo học. (Tuy bây giờ ông vẫn giữ chức ấy, nhưng không dạy học nữa).

Đến khi ông viết hai cuốn kịch «Chén thuốc độc» và «Tòa án lương tâm», người ta mới lại biết ông cũng là một nhà văn nữa.

Tuy văn chương hai quyển kịch đó không có gì là xuất sắc, nhưng cái ý của kịch thì đáng khen. Vì ông Long cũng muốn trừ những cái hại trong xã-hội.

Người ta yên trí rằng ông Long cứ con đường ấy mà đi mãi, và mong đợi nhiều tác-phẩm nữa của ông ta.

Nhưng, không ngờ, đến đó, ông Long đổi ý kiến, và đổi hẳn cả cuộc đời của ông nữa.

Có lẽ bởi vì thấy cái nghề làm văn ở nước ta không có lợi lộc gì, cái đời con nhà văn theo đuổi một ý tưởng, thanh bạch vô cùng.

Cho nên ông không muốn bài-trừ những cái hại trong xã hội nữa. Trái lại, ông lợi dụng những cái trào lưu xấu của xã hội, dựa theo những cái tính xấu của người ta mà làm việc: Ông dịch và xuất bản ngay đến cuốn « Anh Hùng Náo » với « Tục Anh Hùng Náo » giữa lúc người ta — cũng như bây giờ với truyện thần tiên—đang mê muội với những anh-hùng kiêu-hiệp hoang đường của người Tàu. Hai cuốn truyện ấy bán chạy vô cùng, các thiếu niên bấy giờ đều tự xưng mình là « chư anh hùng », còn các thiếu-nữ tự tưởng mình là Sở Văn nương tử.

Thời kỳ các truyện ấy qua, lại đến thời kỳ truyện trinh thám ra đời. Qua hàng sách đều thấy những cái đầu-đề bí-mật: Con dao bay, Cái đầu bay, Đẳng mặt đen, Đẳng mặt đỏ.

Hồi ấy, ông Long không viết truyện trinh thám. Nhưng hiệu sách và nhà in của ông xuất-bản nhiều truyện lắm. Những truyện ấy ông mua của các nhà văn bằng một giá rất rẻ: năm đồng một cuốn truyện. Thời ấy, người ta thấy nhiều nhà văn ở trong hiệu ông đi ra, thở dài và chán nản. Vì nhà văn thì cần tiền, mà ông Long thì trả rẻ, tuy rằng mỗi quyển ông ăn lãi hàng trăm đồng. Nhưng cái khổ của nhà văn ông có để ý gì, cốt ông có lợi là được rồi.

Qua thời kỳ ấy, ông thấy người ta ưa chuộng tiểu thuyết, ông lại cho ra tiểu thuyết. Vì thế, «Tiểu thuyết thứ bảy» ra đời. Ông không cần mượn nhà văn, nào chủ trương, ông chỉ mua bài của mỗi người là đủ. Như thế, lợi về phần ông nhiều.

Rồi, nhân bên ta còn thiếu những truyện hay như Livre Rose cho trẻ con đọc, ông thấy truyện thần tiên và kiếm hiệp bán được chạy, ông cũng xuất bản truyện kiếm hiệp và thần tiên. Vì truyện thần tiên dịch ở truyện Tàu vốn đã không mất gì, mà lãi thì trông thấy ngay trước mắt.

Xem đó, ông Vũ đình Long thật là một người khéo biết lựa chiều gió mà phất cờ. Những công việc ông làm, đều lựa theo cái trào lưu của người ta mà tiến hành. Ta cũng phải nên nhận trong những việc đó, cái khéo léo nhà buôn của ông ta vậy.

Nhưng ông chỉ là một nhà buôn mà thôi—nghĩa là một người chỉ hòng kiếm lợi, còn cái công việc mình làm có hại hay không có hại, ông không cần biết đến, mà biết đến cũng không ích gì.

Sự nghiệp của ông là sự nghiệp một nhà buôn bán mà hàng hóa của ông buôn tức là văn vậy.

Thạch Lam

TỰ SÁT

ÔNG bèn Anh, gần đây có một số đồng nhà bác học và y sĩ tổ chức một hội mục đích là giúp cho những bệnh nhân nào mắc bệnh hiểm nghèo có thể mau thoát ly cái đời vô vị này. Họ đã thảo một đạo luật trình chính phủ về việc ấy. Xưa nay, bôn phận của ông thầy thuốc là phải kéo dài đời của bệnh nhân ra, dầu ông biết rằng bệnh nhân không tài nào thoát khỏi sự chết được. Làm như thế, xưa ai cũng cho là hợp với nhân đạo lắm. Là vì nếu ông thầy thuốc tự tiện tiêm thuốc cho bệnh nhân sắp chết, để bệnh nhân chết trước đi một giờ, thì ông thầy thuốc ấy phải tội giết người. Còn bệnh nhân mà tự tiêm lấy, để chết trước đi một giờ, thì bệnh nhân lại hóa ra tự sát.

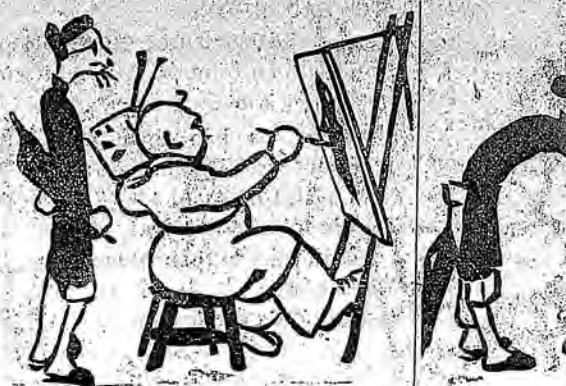
Thành thử, xưa nay, những người mắc bệnh nặng, không cứu được nữa, vẫn phải ngắc ngoải sống những ngày đau khổ cho đến lúc tắt nghỉ. Nỗi đau khổ ấy không có ích gì cho ai. Những nhà bác học kia lập hội cốt ý làm cho mất nỗi đau khổ ấy đi: âu cũng vì lòng nhân đạo vậy.

Tuy vậy, ý kiến ấy, chưa chắc bệnh nhân đã tán thành. Vì họ không đủ can đảm để tự sát, nếu họ có đủ can đảm chịu khổ để mong sống. Vẫn biết rằng người ta bảo cho họ biết là tuyệt vọng rồi, nhưng họ hy vọng sự tuyệt vọng ấy không đúng với sự thực...

Dẫu sao, câu chuyện này chỉ có can hệ đến những người có bệnh nặng và đau đớn mà thôi. Còn những bệnh kinh niên như bệnh gàn (ông Lê-công-Đắc dùng động lòng) và người mắc bệnh ăn tiền, thì chắc là phản đối cái ý kiến mới kia.

Tu Ly

Cùng ông L. quốc Lang để trả lời bài « Thủ bản với ông Nhất Linh về « Đoạn Tuyệt »

« Thế là Thi-Loan đắc thắng, v...v... » thì đó là tùy ý người ta, tôi không bao giờ cho Loan đắc thắng. Trái lại nữa. Tôi không muốn cho cô Loan giết chồng vì cách đó dễ dãi quá. Viết tiểu thuyết, như ý tôi, những sự dễ dãi ấy rất nên tránh. Tôi cũng không thể đòi sự thực để làm lợi một lý thuyết nào cả. Ông bảo nên để Loan chủ tâm giết chồng. Thế ra thoát ly phải dùng cách ấy à? Không có cách nào nhất định cả (2) và, như tôi đã nói, tôi viết truyện không phải để chỉ « cách » cho ai như viết một bài luận, hay một cái chương trình. Về vấn đề này còn nhiều điều phức tạp nữa, đây không phải chỗ nói đến. Tôi chỉ cốt tỏ cái dụng ý của tôi khi viết « Đoạn Tuyệt » để trả lời một câu hỏi của ông Quốc Lang.

Nhất Linh

T.B. — Tôi viết riêng ra vì đây là câu chuyện khác: Một cuốn tiểu thuyết có giá trị, có ảnh hưởng không phải cốt chính ở « truyện » mà ở cách viết và những việc, những ý rải rác trong đó. Nếu viết truyện chỉ là để kể cách kia cách khác thì tôi tưởng không cần phải là văn-sĩ mới viết được.

(1) Cảnh này là một cảnh rất thông thường ở xã hội hiện thời.

(2) Vì thế nên Loan phải nhờ vào may rủi.

DỤNG Ý CỦA TÔI KHI VIẾT « ĐOẠN TUYỆT »

CÁI dụng ý của tôi không phải để vẽ ra « một cô gái mới thắng gia-đình cũ. » và tìm được cách thoát ly như ông tưởng, cũng không phải để chỉ cách thoát ly cho các nàng dâu mới, hay để giảng nghĩa cho người ta biết thế nào là cuộc đời mới.

Ý của tôi chỉ cốt tả những cái khổ mà một nàng dâu mới phải gặp khi chung sống với những người cũ (1), và để cho độc giả xem truyện sẽ thấy có cảm tình với cái mới, khinh ghét cái cũ, muốn mình đổi mới và sẽ thấy rõ sự cần phải đoạn tuyệt với đời cũ. Có thể thôi, mà phải thế mới không ra ngoài phạm vi nghệ thuật của một nhà viết tiểu thuyết.

Còn như ông nói: « Người ta reo: »

— Tây họ chu đáo thật. May quần ống chạt nên phải khoét lỗ để tiện việc đi tiêu.

PHI-YÊN
GUỐC TÂN THỜI
 nhẹ nhàng và tôn thêm vẻ đẹp
PHÚC-LONG
 43 RUE DE/ GRAINE/ HANOI

KHUÊ-PUBIS-STUDIO

Các bà đau

Nếu các bà thấy trong người rữ rượi, dạ dưới đau đớn, khi lân cả máu, cả mủ, hẳn các bà đã biết bị một trong:

- 1) HƯ TRỆ TỬ-CUNG — Kinh nguyệt không đều lâu ngày tử-cu
- 2) NỘI THƯƠNG TỬ-CUNG — Lúc sinh đẻ trặc trở làm cho bế
- 3) NỘI ĐỘC TỬ-CUNG — Khi thấy kinh, vì băng bó không cho bế
- 4) NGOẠI THƯƠNG TỬ-CUNG — Trong khi giao hợp, bị gờc

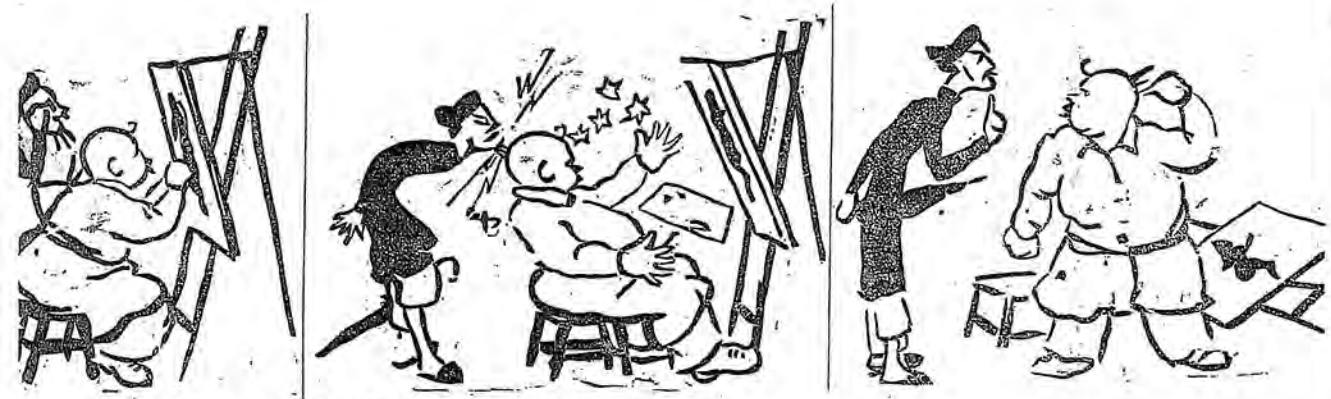
Các bà dùng nhiều thuốc rồi mà không khỏi. — Nay muốn rõ cả « **BÁ-ĐÁ SƠN-QUÂN TÂN** » của chúng tôi không sai một. Qui bà sẽ ngạc nhiên, với số tiền rất ít mà qui bà sẽ

Giá thuốc **BÁ-ĐÁ SƠN-QUÂN TÂN**: Hộp 16
Nhà thuốc VŨ-VĂN-VÀ

Chi-cục **HAIPHONG**: 103, Bd Bonnal, Tél. 248

Tổng đại-lý **NAMDINH**: Thọ-thế-Đường, 296, Rue Paul-Bert

Râu Lý Toét cầm đầu Xà Xệ.

LỜI NÓI CÓ GIÁ TRỊ

CÓ người hỏi nhà lão-học Trung Hoa Thái-nguyên-Bồi rằng :

— Thanh niên đời nay, thế nào gọi là đủ tư cách ?

Thái trả lời :

— Mạnh như sư tử, lạnh lẽo như loài vượn, và có tinh-thần nhân-nại chịu khó nhọc như lạc đà.

Rõ phiền cho loài người, vì không thấy Thái nói đến một tiếng.

Lần thân, có người đem câu ấy hỏi ông Nguyễn tiến Lãng :

— Thanh niên Việt-Nam ngày nay thế nào gọi là đủ tư cách ?

Ông Lãng bèn đem bức chân dung của ông ra chỉ mà đáp rằng :

— Yêu điệu như loài tôm, thay màu chóng như tắc-kè và hót hay như họa mi...

Hỏi ông Vũ-đình-Long, tức khắc ông đáp :

— Phải mạnh như loài khỉ, ngựa, biết hỉ mũi ra luồng kiem như loài kiem tiên ; phải biết xem « Tiểu thuyết thứ bảy » và biết uống « chén thuốc độc ».

Còn ông huyện tạp hóa thì chững chạc trả lời :

— Phải biết rắn như đá, mềm như bún, mạnh như ông huyện Lưu-Chương, yêu lọng vàng như ông huyện Nguyễn Trán. Phải biết chấp tay chấp chân mà nhất là phải biết nói tiếng annam.

Sau rốt, đến phiên ông Lê-tràng-Kiều, ông đáp :

— Phải có lễ độ và thủ đoạn như tôi.

Rồi ông đi thẳng về phía chợ Đồng-xuân.

Tứ Lý

Sách mới

Chúng tôi mới nhận được 3 cuốn thơ :
 Anh Nga của Huy Thông giá...0\$50
 Tiếng địch sống ở — d — ...0.50
 và Thuyền mơ của Thao Thao giá...0.35
 Xin giới thiệu 3 tập thơ trên cùng độc giả P. H.

hạt đậu đon

Nhắm nhẩn

Dân quyền số 2, « Hoạt-động và ái-tình » :

... Thế mà hay, nổi tuyệt vọng, nhưng là cái yêu của kẻ không nhà, tôi đây... Tôi thật cũng chẳng ngờ mảnh đời trôi nổi, lại ấy, thì vị đến thế...

Thật là một câu văn nhắm-nhẩn chẳng ra đầu vào đâu, và chẳng có nghĩa lý gì hết !

Văn vợ

Cũng bài ấy :

... Cuộc đời hoạt động của tôi, tâm tình xa xôi nó vẫn vợ trong tâm trí, lúc dừng nghĩ, về chiều... trái lại, phải, cái đời hành động, không tình-ái mà anh đã tặng cho tôi...

Thật là không hiểu tác-giả muốn nói cái gì mà văn vợ như vậy.

Thế thật

Thời sự số 21, « Nói hay đùng » :

... Nhưng nói chơi vậy thôi, chớ vị tất nhà giáo sư đã chịu làm thủ tướng. Vì rằng ở đời có hạng người lạ lắm, thà chết chứ không hề chịu nhục, thà làm người điên chứ không thèm muốn cái địa-vị cao cả, anh hùng...

Thà chết không chịu nhục, không chịu làm thủ tướng, không thêm địa - vị cao cả thì cũng được. Nhưng không muốn làm người anh hùng, và cho làm người anh hùng là nhục thì kẻ ấy điên cũng phải.

Trái ngược

Tin văn số 1, « Chuyện xuôi » :

... Xưa nay vốn quen thói dài các trên những đôi guốc kinh mềm mại hay những đôi giày tân thời cứng cáp...

Guốc mà mềm mại ? Sao các thiếu-nữ dài các khỏe chân đến nỗi làm mềm cả guốc được thế ?

Lại đui !

Hanoi báo số 14, « Cơm thầy, cơm cô » :

... Trên tấm trống tre, hai cái đui non trắng hếu của con sen lại phỏ ra như đầu xảo...

Độ này trong văn chương thật là một cái dịch đui. Hết Nghề Mới với đôi đui trắng trẻo, lại đến Hanoi báo với cặp đui non trắng hếu. Còn ai nữa ?

Còn...!

Hanoi báo số 15, văn bài ấy :

... Một cậu bé mới mười hai tuổi mà đã hứng tình trước hai cái đui trắng nõn của một con sen vờ nằm ngủ say...

Thật những đui là đui.

Đã vui lại buồn

Trong Khuê-phòng số 30, « Đòi luân lạc » :

... hay một món đồ chơi để cho anh chông-ích kỷ kia gửi buồn trong những phút buồn - vui nơi đêm giải lạnh lẽo...

Nếu là phút buồn-vui, thì ngoài việc giải buồn, còn giải vui nữa chứ ?

Lại thanh niên là gì ?

Tân Tiến số 31, « Lời bạn gái » :
 Thanh niên là đóa hoa tươi đẹp để tô điểm nước non, thanh niên là gã quý ngọc xinh để phỏ bày gương sáng...

Còn nhiều cái « thanh niên là » như thế nữa. Nhưng chỉ có cái thanh niên là thanh niên thì không thấy tác giả nói đến.

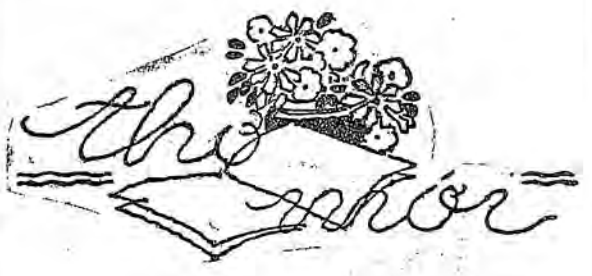
N.D.C.

HỘP THƯ

Ông Xuân Diệu — Ông làm ơn cho biết địa chỉ.

Ông Vô Danh — Vào P.H. không hợp. Đề cho vào N. N.

Ông T. I. Thái Bình — Ông cho người lại lấy.

NẮNG THU

Hát bài hát ngô-nghe và êm-ái,
 Bên sườn non, mục-từ cõi trâu về,
 Nắng chiều rây vàng bột xuống
 thôn quê.
 Lúa chín đỏ, theo gió nồm sấp mái,
 Trên suối nhỏ, chiếc cầu tre hẻo lánh,
 Tốp người qua, lầy bầy vịn thanh
 ngang...
 Lũ trẻ con, sung sướng nói cười,
 vang,
 Đùa với bóng chạy theo giòng nước
 lạnh.
 Giấy núi tím bông thay màu xanh
 ngắt.
 Rồi ở lần trong giây khắc nhá-nhem
 Âm-thầm, cảnh vật lẫn vào Đêm :
 Vết dáng đỏ, tiếng còi xa... cùng tắt.

ĐIỀU THUỐC CHÁY XUÔNG

Điều thuốc đốt xong, anh để cháy-
 Khói thơm lên nhẹ giữa phòng không.
 Thản nhiên thuốc cháy, vì anh bận
 Nghĩ truyện bàng-quơ, truyện viễn,
 vôngi
 Cửa hé, thoảng đưa hơi gió mát,
 Lửa loe. Tia khói hoảng bay lung...
 Trải qua phút ấm, bình tro lại
 Quạnh quẽ chìm trong cõi lạnh lùng.
 Quay lại, mắt anh còn đắm-đuối,
 Nào hay thuốc đã cháy bao giờ !
 Em xuân, em đẹp : anh lơ-đãnh,
 Quên cuộc tình-duyên, chỉ vẫn-vơ...

NAM CHÂN

từ-cung !!!

n khó chịu, khi hư ra dầm dĩa, có khi vàng, khi trắng,
 g bốn chứng đau từ-cung :
 ng và hai sợi giây chằng yếu nên từ-cung sa).
 n động từ-cung, từ-cung có vết mà sinh bệnh).
 l' hơi, nón hơi độc máu xấu nhiễm vào từ-cung làm cho từ-cung sưng)
 c độc bệnh phong-tinh truyền nhiễm).
 in bệnh, và muốn căn bệnh mau khỏi, nên hỏi mua thuốc :
 li, là thuốc phát minh trị bệnh từ-cung và khí hư, trăm người dùng
 i được lành mạnh và sẽ có thai nghén chắc chắn sau khi khỏi bệnh.

5a (10 gói) 1\$00 — Hộp nhỏ (5 gói) 0\$50
 N Thudaumot (Namkỳ)

Tổng đại-lý HAIDUONG
 Tài-Lương
 17, rue Maréchal Foch

Chi-cục HANOI :
 86, Rue du Coton
 Tél 88

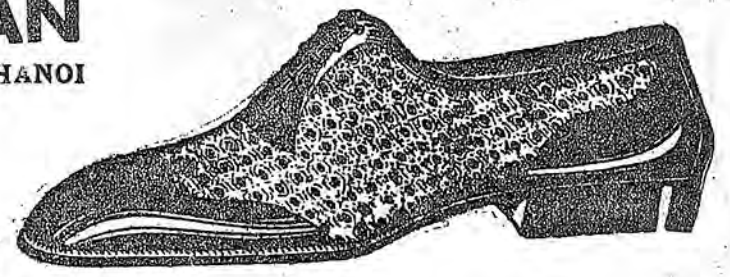
Giày kiểu mới mùa bức 1935 bằng vải « Thông Hoi »
 đi rất mát chân, đẹp và bền hơn các thứ vải
 thường — Có trước nhất ở Đông-Dương tại hiệu :

VAN-TOAN

85, PHỐ HÀNG ĐÀO, HANOI

có nhiều kiểu khác nhau rất đẹp và lạ mắt
 chưa đâu có. Có catalogues gửi đi các tỉnh

giá mỗi đôi từ : 3\$50 trở lên

SAU CUỘC KHIÊU VŨ

HÀI KỊCH MỘT HỒI của ĐOÀN PHỤ TỬ

(Tiếp theo)

XUYẾN — Thế nào, anh định trên tôi bay sao mà cứ ngồi lì ra đây? Anh có định tự sát hay không? Nếu anh muốn chết thực, thì về nhà mà chết, chứ sao lại chết ở đây? Thôi, anh đi đi, mau lên (kéo tay Minh dậy). Nếu anh không có nhà cửa gì thì anh ra đường mà chết, mặc anh.

MINH — Nếu cô không cho tôi chết ở đây, tôi sẽ chết ở ngay bực cửa nhà cô.

XUYẾN — Không, anh không được làm thế. Vô lý lắm. Nhà anh ở phố nào?

MINH (lắc đầu) — Quên mất rồi. Nếu tôi muốn về thì hỏi lính cảnh sát, họ sẽ chỉ đường cho, nhưng tôi không muốn về nữa, vì chết ở đây thú hơn.

(Lại ngồi xuống) Thôi, Xuyến đừng đuổi tôi nữa, vì tôi không đi đâu. Tôi đã nhất định rồi (xem đồng hồ) Ba giờ kém năm. Còn ba mươi năm phút nữa thôi, ... Xuyến có một cứ đi nằm, một mình tôi cũng đủ. Để mặc tôi ở cái ghế bành này. Nếu Xuyến tiếc cái ghế, ở nhà tôi có mấy chiếc, Xuyến đến lấy về mà dùng. Mà đừng quên con Toby. Xuyến có thích chó Nhật-bản không? Con Toby đẹp lắm, Xuyến nuôi nó từ-từ đừng để nó gầy đi, tội nghiệp.

XUYẾN — Bây giờ không phải là lúc nói đùa...

MINH — Kia, tôi có nói đùa đâu.

XUYẾN — Anh có đi ra ngay không thì bảo?

MINH (rút hộp thuốc lá, mời Xuyến) — Camel?

XUYẾN — Tôi không biết hút thuốc lá!

MINH (châm thuốc hút) — Xin lỗi Xuyến, nhé (lấy mấy cái kẹo ở túi, đưa mời) chắc Xuyến biết ăn kẹo!

XUYẾN — Tôi không biết ăn kẹo!

MINH (ăn kẹo một mình) — Thôi, Xuyến đi nằm đi, để mặc tôi vậy.

XUYẾN — Thế thì có vô lý không! Anh ra đường mà hút thuốc lá, tôi không chịu được khói, anh làm tôi ho bây giờ... (ngang ho mấy tiếng) Đấy, anh có vút thuốc lá đi không?

MINH (rụi tắt điếu thuốc) — Xin chiều ý.

XUYẾN — Ô hay! anh có đi ngay đi không? (Minh chống đầu vào tay, không đáp, hai mắt nhắm nghiền). Tôi gọi đội xếp đến thì anh đừng trách.

(Nàng cởi kimono toan mặc áo dài).

MINH — Ừ, hay cô đi gọi đội xếp đi để mặc tôi ở đây một mình. Nhưng khi đội xếp tới, thì tôi đã chết rồi. Nghĩa là thế nào tôi cũng chết ở đây.

XUYẾN (Lại bỏ áo xuống, và vớ lấy chiếc kimono) — Tôi không thấy một người nào vô lý và đáng ghét như anh. Cái lối gì lại đến nhà người ta

rồi đòi chết ở đây. Sao anh không đập cửa nhà bên cạnh mà vào, lại đến quấy rầy tôi.

MINH — Tại anh Sâm anh ấy ném tôi vào đây, chứ tôi có định vào đâu.

XUYẾN — Phải, chỉ còn nước tôi mời anh vào nữa.

MINH — Và lại, lỗi ở cô chứ. Ai bảo cô để ngõ cửa. Nếu có đóng cửa thật...

XUYẾN — Bây giờ lại là lỗi tại tôi! Lát nữa anh tự tử cũng là lỗi tại tôi chớ.

MINH — Phải, vì cô đã không khéo ngăn được tôi.

XUYẾN — Việc gì mà tôi ngăn anh.

MINH — Thế thì cô cứ để mặc tôi mà. Cô đi ngủ đi!

XUYẾN (vật mình xuống ghế bành, rầy rụa lên) — Thế này thì có khổ không! Thôi tôi van anh, anh đi đi. Tôi lạy anh trăm lạy, đừng quấy rầy tôi nữa. (Minh không đáp. Một lát).

Nhưng mà tại sao anh muốn chết?

MINH — Tôi chỉ lấy làm lạ là tại sao

thế nào cũng có ngày em khôn hơn, vậy anh khuyên em ngày đó nên dùng cyanure de mercure, công hiệu lắm.

XUYẾN — Nghe anh nói mà rùng mình!... Hay là anh buồn vì gia đình?

MINH — Ai bảo em là anh buồn? Mà anh làm gì có gia đình! Nhưng mà, lạ quá, sao em hỏi anh nhiều thế? Đi ngủ đi, để mặc anh.

XUYẾN — Anh điên quá. Ai lại tự tử như thế bao giờ. Anh thử nghĩ lại xem. Con người ta ở đời, ai cũng có khi buồn, khi chán, nếu cứ mỗi lúc...

MINH — Ba giờ mười! Còn hai mươi phút nữa!

XUYẾN — Em không muốn anh chết như thế đâu. Em sợ lắm anh ạ. Em chưa trông thấy ai chết bao giờ..

MINH — Thì em sẽ trông thấy anh chết chứ sao? Rồi độ 5 phút sau, em sẽ quen đi, không sợ nữa. Anh sẽ chết ngoan ngoãn như một đứa bé con, có gì mà sợ. (Một lát).

XUYẾN — Em làm thế nào để ngăn

tôi lại còn sống đến bây giờ. Chứ chết thì có gì lạ? Ừ, sống để làm gì kia chứ?

XUYẾN — Chắc anh có một mối thất vọng gì, nên mới chán đời đến thế?

MINH — Thất vọng nghĩa là gì?

XUYẾN — Hay anh lại mắc vào một truyện tình duyên chứ gì. Anh phải biết, đàn ông mà tự tử vì tình thì hèn lắm.

MINH — Không những hèn, mà lại ngu nữa. Tình là cái quái gì? Đời bây giờ còn có ai vì tình mà chết nữa đâu.

Này em Xuyến, em có thể nào chết vì tình không?

XUYẾN — Chả đời nào! mà em chả bao giờ chết vì cái gì hết.

MINH — Thế thì em đại lắm. Nhưng

anh được (bây giờ, hử anh? Anh kể cho em nghe những nỗi buồn của anh, may, ra em khuyên giải anh được chăng?

MINH — Nhưng, mà anh có buồn gì đâu?

XUYẾN — Thế thì tại sao anh lại không muốn sống nữa?

MINH — Anh cũng không hiểu nữa!

XUYẾN — Anh định tâm từ bao giờ?

MINH — Từ bốn giờ chiều hôm nay.

XUYẾN — Thế thôi à?

MINH — Đêm hôm qua anh còn đi xem chớp bóng với các anh em bạn và một lũ nhân tình, vào chập tuổi em, và cũng ngoan ngoãn như em.

XUYẾN — Thế rồi làm sao nữa?

MINH — Thế rồi hết. Vì anh Sâm đã kể cho em nghe nốt đoạn cuối rồi.

XUYẾN — Có giới thiệu được truyện của anh!

MINH — Nhà em có nước uống không? Cho anh một cốc lớn. Không, anh chưa uống thuốc độc đâu mà, đừng sợ. Đã đến ba giờ rưỡi đầu. Khát lắm. (Xuyến đưa cốc nước) Cảm ơn. (Minh uống một hơi). Hừ, tốt quá. Nhưng vẫn còn khát. Em có khát không?

XUYẾN — Không.

MINH — Sao anh khát thế không biết?

XUYẾN — Tại anh uống nhiều rượu quá. Có hai anh mà em thấy gọi champagne đến mấy lần. Bận sau anh uống ít chứ.

MINH (cười gằn) — Bận sau!

XUYẾN — Anh đã hết say chưa?

MINH — Em thấy anh say à? Thế thì sướng quá nhỉ. Anh chỉ sợ chưa say, vì anh vẫn định chết trong khi say túy lúy, không biết trời, đất gì cả.

XUYẾN — Thế thì anh hết say rồi, còn chết làm gì nữa? Cho em gọi thuốc, rồi anh đi về, cho em nghỉ.

MINH (đưa gói thuốc lá Camel) — Sao em bảo không biết hút thuốc?

XUYẾN — Không, thuốc độc kia?

MINH — Xuyến cũng muốn chết à? Nhưng mà đây chỉ đủ cho một người thôi.

XUYẾN — Anh cho em xin.

MINH — Xuyến quân trí rồi! Thôi, đi ngủ đi em, hai mắt đã diu lại rồi kia mà, còn chịu khó thức mãi.

XUYẾN — Anh bực với em là anh không tự-tử nữa, đi!

MINH — Xuyến đẹp quá nhỉ. Trong chiếc kimono, trông em như một cô tiểu thư Nhật-bản...

XUYẾN — Anh đừng đánh trống lảng.

MINH — Không, thực đấy, Xuyến đẹp lắm. Nếu ngày mai anh chưa chết, anh sẽ yêu em suốt đời. Em Xuyến, em có để cho anh yêu em không?

XUYẾN (ngồi lại gần Minh) — Anh thấy em đẹp thực à?

MINH — Anh nói dối em làm gì?

XUYẾN — Có thể vì em... mà... mà anh thôi không tự-tử nữa hay không?

MINH (nhắm tay Xuyến) — Da thịt em mát quá nhỉ. Em bao nhiêu tuổi?

XUYẾN — Anh thử đoán xem.

MINH — Mười chín?

XUYẾN — Không, em hai mươi tuổi.

MINH — Em trẻ nhỉ. Em đã có bao nhiêu tình nhân rồi?

XUYẾN — Chỉ bảy! Em đừng dẫn chứ không như ai, anh đừng tưởng...

MINH — Kia, tại sao có tình nhân lại không đứng đắn?

Mới lại

ĐÈN MANCHON KIỂU MÓI RẤT TỐT TÂN

PETROMAX

N° 900. — 100 Bougies.
1 lít dầu hôi đốt

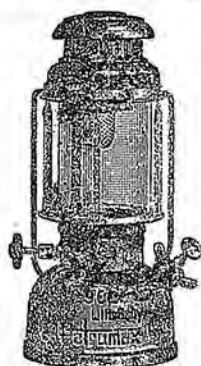
đặng 26 giờ

N° 821. — 200 Bougies.
1 lít dầu hôi đốt

đặng 18 giờ

N° 826. — 300 Bougies.
1 lít dầu hôi đốt

đặng 12 giờ

Giống giới chế tại Đức quốc — Đốt bằng dầu lửa và dầu sáng — Rất tinh xảo, rất lịch sự, rất bền bỉ, ngọn lửa sáng sanh, chịu đựng ngoài mưa gió — Sải đèn Petromax rất được tiện tận, ít hao dầu — Cách đốt rất dễ dàng, không sợ chốc chặc đều gì, ai cũng có thể đốt được — Các nhà sải đèn manchon thiện nghệ đều công nhận đèn hiệu Petromax là tốt hơn hết — Đèn Petromax có bảo kiết luôn luôn.

Établissements DAI-ICH

CHUYÊN MÔN BÁN CÁC HIỆU ĐÈN DANH TIẾNG :

PETROMAX, SUCCES, NOEL, ASIATIC v. v. Đủ phụ tùng các hiệu đèn đều có bán đủ.

N° 29 Bđ TÔNG-ĐỐC-PHƯƠNG. — CHOLON

XUYẾN (vàng dáy) — Không nói chuyện với anh nữa. Anh đi về đi.

MINH — Em không muốn anh yêu em à? Ô hay!... Thôi, em đi ngủ đi vậy, nhưng đừng đuổi anh nữa, vì chỉ còn có mười phút nữa...

XUYẾN — Gớm, xin anh đừng nói đến chuyện tự tử nữa...

MINH — Vậy em đừng đuổi anh đi thì anh không nói đến nữa.

XUYẾN — Ừ, thế cho phép anh ngồi đây, nhưng anh không được tự tử nữa, nhé?

MINH — Thế thì anh ngồi đây làm gì?

XUYẾN — Làm gì mặc anh, nhưng không được... Anh không biết làm gì cho qua thì giờ ư? Đây, báo đây anh xem, tiểu thuyết đây anh đọc đi, và nếu anh biết khâu thì anh viên nốt bộ em mấy chiếc mũ xoa này đi.

MINH — Không, không, anh chẳng làm gì sốt, anh ngồi yên để ngắm em cho đến...

XUYẾN — Ngắm em mà quên được chết ư?

MINH — Có lẽ, vì em đẹp lắm.

XUYẾN — Em không thích nghe những lời tán tỉnh đâu.

MINH — Không, anh không biết tán tỉnh là gì cả. Chỉ biết thấy em đẹp thì khen đẹp...

XUYẾN — Anh hứa với em...

MINH — Cái gì kia?

XUYẾN — Em đã nói ban nãy rồi.

MINH — Em nói bao nhiêu thứ, anh nhớ thế nào được.

XUYẾN — Anh đừng chết nữa.

MINH — Thế thì đến ba giờ rưỡi, anh biết làm cái gì? Rồi cả ngày mai, ngày kia, nếu không chết thì khó nghĩ quá. Làm gì trong những ngày dài đằng đẵng ấy.

XUYẾN — Hay là... anh nợ nhiều lắm, phải không?

MINH (cười) — Anh chưa hề vay ai một xu nhỏ bao giờ.

XUYẾN — Hay là anh yêu ai mà... không được thỏa nguyện...

MINH — Chưa có người đàn bà nào anh yêu mà từ chối anh cả. Như Xuyến chẳng hạn, như anh yêu Xuyến thì Xuyến có cự tuyệt anh không?

XUYẾN — Không nói chuyện em, nói chuyện anh kia!... Anh... anh bao nhiêu tuổi?

MINH — Hai mươi năm. Nếu đợi chết già thì ít ra cũng hai mươi năm nữa, lâu quá.

XUYẾN — Anh không có mục đích gì ở đời ư? không có hy vọng gì ư?

MINH — Hy vọng thì anh không bao giờ nghĩ đến, nhưng mục đích thì có, cũng như mọi người, là... sống để đợi chết. Nhưng anh nóng ruột lắm, không đợi được nữa.

XUYẾN — Anh cố yêu... một người nào, hay là yêu một cái gì đấy, để quên đi chứ.

MINH — Anh chả yêu ai. Cố thì khó lắm.

XUYẾN — Thế thì anh đáng thương lắm nhỉ?

MINH — Xuyến có yêu ai bao giờ không?

XUYẾN — Không.

MINH — Thế sao...?

XUYẾN — À, có.

MINH — Ai?

XUYẾN — Anh hỏi làm gì?

MINH — Mọi hay đã lâu?

XUYẾN — Đã lâu.

MINH — Ai?

XUYẾN (chỉ lên một chiếc ảnh) — Nhưng thôi rồi. Anh ấy lấy vợ được ba tháng nay.

MINH — Thế anh ấy bỏ em... Tội quá nhỉ. Bỏ em để lấy vợ thì ngu quá. Bây giờ em có yêu ai không? (Xuyến lắc đầu) Thế thì Xuyến yêu quách

chết, cũng không muốn gì kia mà. Bây giờ... Bây giờ...

MINH — Đến mai sợ anh lại quên đi mất.

XUYẾN — Kia, thế ra anh chưa quả quyết sao? Khi người ta đã nhất định chết, thì không bao giờ người ta quên cả.

MINH — Ừ, em nói có lý.

XUYẾN — Ngày mai, ban ngày ban mặt, em không sợ nữa, anh sẽ cho em đến xem anh chết. Nhưng bây giờ thì anh đưa gói thuốc đây.

MINH (đưa gói thuốc độc) — Ừ, thì để đến mai vậy. Nhưng mà anh có chết cũng chỉ chết ở đây thôi, vì anh đã nhất định.

ngay anh đi có được không? Phải đấy, yêu anh đi, Xuyến ạ, thì anh sẽ... sẽ thôi không chết nữa.

XUYẾN — Anh không chết nữa? Thực chứ? Anh thề đi?

MINH (lấy gói thuốc độc, ngắm nghía một lát) — Nói đùa đấy... Thế nào anh cũng chết... Nhưng mà Xuyến... Xuyến đẹp quá nhỉ. Xuyến có yêu anh không đã.

XUYẾN — Đề em còn nghĩ xem... Nhưng mà anh hãy đưa gói thuốc kia cho em.

MINH — Đề anh cũng còn nghĩ. (Phân vân một lát, Minh xem đồng hồ) Chết chưa! quá ba giờ rưỡi rồi. Thôi, chào em ở lại nhé, anh...

XUYẾN (nắm lấy tay Minh) — Không, không, em van anh, đừng nên thế, anh Minh!

MINH — Em ngăn anh làm gì? Em có lợi gì mà giữ anh?

XUYẾN — Nhưng em không muốn trông thấy anh chết. Em sợ lắm.

MINH — Thì em quay mặt đi vậy. Hay là em nắp vào sau cái bình phong kia, bao giờ anh nấc lên một cái thì em quay lại.

XUYẾN (run sợ) — Không, anh Minh ơi, cho em gói thuốc, cho em xin...

MINH — A, hay là thế này. Em mặc áo vào.

XUYẾN — Đề làm gì?

MINH — Em đi trình cảm, trong khi ấy thì...

XUYẾN — Không, không, anh không được làm thế. Anh muốn chết, em không dám can, nhưng mà ít ra anh cũng nể em mà hoãn lại đến... đến mai chẳng hạn. Phải, đến mai anh hãy

XUYẾN — Được, chết ở đây cũng được. Em sẽ mua thuốc phiện với dấm thanh cho anh, còn gói thuốc này để em vút đi nhé. (Nàng ném gói thuốc độc qua cửa sổ, rồi khép cửa sổ lại) Thế là xong. Thôi, bây giờ anh có buồn thì... à, em cho anh xem quyển album ảnh của em. Nhiều ảnh đẹp lắm kia. Anh cầm lấy. Đề em bỏ cam anh soi

nhé? Anh có thích ăn cam không? hay là ăn lê hơn.

MINH — Cam hay lê cũng được. Nhất là em cho anh một cốc nước với một miếng đường. Anh vẫn còn khát.

(Xuyến nhanh nhẹn đi lấy cam, lê, nước, đường đưa cho Minh).

XUYẾN — Bây giờ em mới hoàn hồn, anh ạ. Anh vừa làm em sợ không còn hồn vía nào cả. Anh thử tỉnh, em có một mình, mà anh nằm anh chết ở phòng em thì em cũng đến sợ mà chết theo mất.

MINH — Em không thích chết à?

XUYẾN — Ai lại thích chết bao giờ!

Sống ở đời, tuy nhiều lúc buồn, khổ, nhưng còn hơn là chết. Và lại, em còn nhiều hy-vọng lắm...

MINH — Thế kia! Em hy vọng những cái gì, thử nói cho anh nghe?

XUYẾN — Không thể nói hết được, vì nhiều lắm.

MINH — Hy vọng được trúng số mười vạn? lấy được chồng ngoan? hy vọng có nhiều con nhiều cháu...?

XUYẾN — Ồ, chả cần phải đến thế. Này nhé, ví dụ em sắp lĩnh lương, em hy vọng sẽ may một cái áo màu cỏ non, thế mà em chỉ sợ chết không được mặc áo. Có khi suốt một ngày em chỉ đợi tối đến để nhảy mấy bước tango mà em tập ở nhà. Chỉ có thế thôi, anh ạ, cũng đủ làm em sợ chết.

MINH — Lại nhỉ, em Xuyến hay đấy. Như bây giờ chẳng hạn, anh hứa sẽ may cho em nửa tá áo màu mà em thích, thì em nghĩ sao? Thực đấy, sáng mai em đi chọn hàng với anh, rồi anh may biểu em mấy bộ quần áo, và một chiếc áo kimono khác nhé?

XUYẾN — Cảm ơn anh, nhưng mà em chả lấy của anh, vì em không quen biết anh mấy.

MINH — Không, anh đã biểu thì em phải nhận, cho anh vui lòng.

XUYẾN — Anh sẽ không... sẽ không tự tử nữa nhé?

MINH — Cái đó thì chưa chắc, nhưng mà anh có thể chiều ý em mà hoãn lại cho đến khi nào không hoãn được nữa. Và ngày mai thì anh hứa với em là anh không tự tử, cả sáng mai lẫn chiều mai. Tối mai, có lẽ anh lại gặp em ở « Mikado », và anh sẽ sống một ít bữa để được trông thấy em mặc lần lượt cả sáu bộ áo mà anh biểu em.

XUYẾN (cười) — Nếu còn một bộ em chưa mặc đến...

MINH — Thì anh sẽ đợi đến khi nào em đã mặc rồi...

XUYẾN — Anh thề đi.

MINH — Anh xin thề bằng danh-dự.

XUYẾN — Thế thì mỗi năm em chỉ mặc một bộ thôi. Anh sẽ sống ít ra là sáu năm nữa. Và bộ cuối cùng em sẽ không bao giờ mặc đến.

MINH — Không, em không được làm thế. Em làm thế thì có ích gì? Sao em lại cứ muốn để anh sống mãi làm gì?

XUYẾN — Không biết. Nhưng mà em không muốn ai chết cả. Người nào tự tử thì em ghét vô cùng.

MINH — Em vô lý quá.

XUYẾN — vâng, em vô lý. Nhưng anh hãy uống nước đi đã, rồi ăn cam với em. Rồi xem ảnh ở trong album của em, rồi em sẽ cắt nghĩa cho anh, mấy giờ rồi, anh?

MINH — Gần bốn giờ.

XUYẾN — Có lẽ anh Sâm cũng sắp lại đón anh.

MINH — Thế thì có khổ không Minh quên đứt đi mất! Biết nói với Sâm thế nào? Nó đến, nó sẽ thấy mình chưa có tí gì là chết cả.

XUYẾN — Anh ấy có mong anh chết đâu.

(Xem trang sau)

THỤT RỬA GIÚP!!!

Lậu. — mới mắc: buốt tức ra nhiều máu, có khi lẫn cả máu. — **kinh niên:** tiểu tiện thông hoặc sáng ra một vài nhọt dùng thuốc số 7. — **chưa dứt nọc:** khi rã máu, nước tiểu có mảng rớt, quấy đầu sưng, — ra rã gá hoặc buồn ngứa trong ống tiểu, dùng thuốc tuyệt nọc lậu số 9 thuốc lậu đều giá

0\$80 một hộp. — Khi khởi lậu mà nước tiểu khi trong khi đục hoặc đau lưng mỗi xương, hoặc gi-tính mông-tính thì dùng. **« Kiên-tinh-tự-thận hoàn »** mỗi hộp uống 5 ngày giá 1\$50. **Giang-Mai:** Lúa mận ở quy đầu, phát hạch (soái) hoặc lở loét khắp mình mọc mào-gà, hơ-khê rất gần rất thối

đau xương rụng tóc, rức đầu, lưng lay rãng hay thối mồm, củ-đinh, thiên-pháo dùng thuốc số 21 đều khởi chắc chắn giá 1\$00. **Đàn-bà lậu:** 7 phần 10 bệnh chỉ ở đường âm hộ (vaginale) còn 3/10 bệnh phát cả ở âm-hộ (vagin) và ống tiểu (urèthre). Bệnh ở ống tiểu thì cũng buốt tức như đàn ông. Nhưng nếu chỉ phát ở đường âm-hộ (voie vaginale) thì khác, nghĩa là không

buốt tức, tiểu tiện như thường, vẫn êm ái mà ra nhiều máu giống như người có nhiều khi hư, thỉnh thoảng thấy hơi tức và nóng ở cơ mông. Đề quá trùng ăn vào tử cung, buồng trứng, thì nguy hiểm. Phải dùng thuốc số 7 mỗi hộp uống 3 ngày giá 1\$20, và Cao hút độc trừ khí máu số 17 mỗi hộp dùng 2 ngày giá 1\$00.

THANH-HÀ ĐƯỢC-PHÒNG 55 Route de Hué (phố Chợ Hôm) Hanoi... là nhà thuốc chuyên trị bệnh tinh, — Nhận chữa khoán — Có phòng thụt rửa. Có danh-y coi mạch cho đơn bốc thuốc và chế các thứ cao, đan, hoàn, tán chữa các bệnh người lớn trẻ con. — **Đại-lý: Sinh-Huy Được-điểm 59 Rue de la gare Vinh**

MAI HƯƠNG VÀ LE PHONG

(Tiếp theo)

ĐẾN đây, người thuật chuyện cần phải nói ngay để độc giả biết rằng lúc đó Lê-Phong thấy mình chết thực. Anh tin rằng anh sẽ chết, và sau khi thấy cái kim tiêm qua mấy lần áo đầm nhói lên ngực anh, anh liền tự bảo mình rằng :

— Thôi, thế là xong truyện.

Rồi mắt anh hoa lên, dần dần tối sầm lại. Đầu thấy nặng một cách dữ dội. Toàn thân hải hoải, bủn rủn, yếu đuối không biết chừng nào. Phong cố gắng chống cái sức tối tăm, cái sức ghê gớm mà anh gọi là sự chết, cố chống thêm lấy một vài giây phút nữa, nhưng không thể được. Không đau đớn, Phong ngã gục xuống, đầu đầm chúi xuống sàn gác và tự đó nằm yên như một khúc cây.

XX. THẾ RỒI...

Bởi thế, cách đó chừng ngót mười phút về sau, Phong mở mắt ra, ngơ ngác nhìn chung quanh ra vẻ kinh ngạc lắm.

Anh chớp mắt luôn mấy cái, bụng bảo dạ :

— Quái ! Minh chưa biết chết hay sao ? Rồi lại nghĩ :

— Rõ ràng cái kim đã phạm tới mình... Mà rõ ràng mình thấy mình không sống nữa... Thế mà...

Anh tựa mình mấy cái, chân tay vẫn bị trời chặt, giầy thủng ăn lần vào da thịt anh. Phong càng tựa càng thấy đau, nên lại nằm im nghe ngóng huyết mạch lưu thông trong người.

— Không, ta vẫn còn sống thực...

Anh lầm bầm nói thế, rồi bật cười ngoài cổ trông lại, vì anh vừa thấy tiếng động ở phía tường trong. Lê-Phong hỏi :

— Biên ?

Và phải nhắc lại tiếng gọi lần thứ hai, mới có tiếng se sẽ đáp :

— Dạ.

— Thế nào, mày có lẽ lại đây được không ?

— Con bị trời chặt quá... Cố mãi mới lòi được cái rổ chúng nhét vào miệng... Mà,

cậu không việc gì ư ? Con đã tưởng cậu...
 — Tưởng tao chết rồi, chứ gì ? Tao cũng tưởng thế. Đến bây giờ mới thực biết là chưa chết...
 Rồi Phong cất tiếng cười làm như việc vừa rồi là đáng tức cười lắm.
 — Chết ! Sao cậu cười to thế. Nó biết thì sao ?
 — Ai ?
 — Bọn du côn ở tiệm này.
 — Không sợ.
 — Sao không sợ ?
 — Vì không còn một mống nào ở đây hết. Chúng giết xong tao tất nhiên phải giải tán, tất nhiên phải bỏ chỗ sào huyệt này... Kể ra thì bọn chúng cũng không ngoan lắm. Công việc làm cần trọng chu đáo như một bài tính... Nếu không vì một sự tình-cờ mà đến tao cũng chưa hiểu được, thì cậu mà chết thực rồi, chứ không còn nói truyện với mày bây giờ được đâu...
 Anh lại cười, hai mắt vui-vẻ nhìn Biên. Cả hai thầy trò vẫn bị trời nằm cách xa nhau. Nhưng xem ra Phong không lấy làm khó chịu. Biên hỏi :

— Nhưng sao lúc này cậu lại ngã gục xuống thế ? Cậu làm con lo quá...
 — Tao cũng không hiểu nữa. Có lẽ cái chết tao trông thấy gần quá, tao tin rằng thế nào cũng chết, nên... «tự kỷ ám thị...»
 — Tự kỷ ám thị ?
 — Ừ, mày không biết được điều bí-mật

thăng lên, bao nhiêu mỗi giây trời chận tay anh, anh đã cỡi ra được hết. Phong cười bảo đầy tớ :

— Phải thử thực rằng bọn gian ác kia trói người cẩn thận lắm. Cũng là một nghệ thuật đấy. Nhưng may phép, gỡ trói của tao cũng là một khoa học khá thần tình.

Rồi anh lấy gân tay làm mấy cái cử động thể thao, nắn các bắp thịt mình, ra vẻ đắc ý :

— Vẫn khỏe mạnh, vẫn dãn dỗi... Có lẽ (anh giờ cái kim tiêm mà anh rút ở phía ngực soi lên ánh sáng), có lẽ thứ thuốc độc trong này đối với máu người khác thì nguy hiểm, mà đối với Lê-Phong có lẽ là thứ thuốc bổ cũng nên.

Anh soay cái kim tiêm đủ các chiều. Lúc soi dọc, lúc xem ngang, như người nhà nghề đang xem một viên ngọc quý. Đôi mắt tươi sáng của anh trước còn lóng lánh, sau im lặng mơ màng, rồi sau cùng như đắm hẳn vào trong những hình ảnh xa xôi. Anh lầm bầm như tự nói cho mình nghe :

— Phải rồi. Chính cái kim này, chính cái kim tiêm này ta bắt được trong trường cao-đẳng... Rồi sau lại chính cái kim tiêm này lọt vào tay Mai Hương... Ở lạ lung ! lạ lung không biết ngần nào... Có thể thế được không ? Ta có nên tin những điều vô lý như thế không ? Mai Hương ! phải, Mai Hương đã xếp đặt những việc này, bao nhiêu trường hợp, bao nhiêu mưu cơ... Phải, tất cả mọi điều kỳ bí, đều một tay người con gái ấy gây nên cả...

Anh im lặng ngồi xuống phần gỗ, trầm ngâm theo đuổi những ý tưởng đang sôi nổi trong trí anh... Trong bốn, năm phút đồng hồ, anh hình như quên cả sự thực hiện.

Thốt nhiên, anh quay lại gọi :

— Biên !
 — Dạ.
 — Đi.
 — Đi đâu kia ?
 — Đến chợ Hôm. Mau lên... Lúc này mới là lúc kịch liệt... Mau lên, ra theo tao...

— Nhưng...
 — Còn nhưng cái gì nữa ?
 — Nhưng con bị trời thế này thì đây thế nào được.
 — Ừ nhỉ, tao quên ăng đi mất... Vì Biên a, vừa rồi tao đoán thấy nhiều việc lạ lắm, lạ quá, trí tao như bị kích thích dữ dội, tao thích quá.

Vừa nói, anh vừa cẩn thận cởi trói cho Biên :

— Tao sung sướng quá... Tao mới tìm ra một bộ mặt khác của Mai Hương ! Thế nào tao cũng sẽ biết nó là ai, là thứ người thế nào... Phải, Mai Hương lần này thì quyết không khỏi tay ta, nếu không...

Mặt Lê Phong có vẻ cương quyết lạ thường. Anh giơ tay lên nói một cách trịnh trọng :

— Nếu không, ta không còn mặt mũi nào mà sống nữa.

(Còn nữa)

Thế-Lữ

MINH — Nhưng mà anh đã hứa thế nào đến ba rưỡi cũng tự-tử.

XUYẾN — Hứa gì lại hứa thế ? Mà ai bắt mình phải giữ lời hứa kỳ quái ấy.

(Bỗng có tiếng gõ cửa. Hai người đều im. Rồi cửa mở, Sám bước vào).

XUYẾN — Kia, anh Sám.

MINH — Lỗi tại anh đây nhé. Ai bảo anh ném tôi vào đây ?

SÂM — Có thể chứ ! Cảm ơn Xuyến nhé. Tôi đã định về ngủ đến tám giờ mới lại, nhưng mà nóng ruột quá, không ngủ được. Chỉ sợ anh Minh làm rầy rà cô Xuyến thôi.

XUYẾN — Anh làm tôi sợ hết hồn trong mấy giờ đồng hồ.

SÂM — Xin lỗi Xuyến vậy. Nhưng mà, thế nào, sao Minh lại ném ra đường... ? (giơ ra gói thuốc độc vừa nhặt ở trước cửa). Nhất định rồi chứ ? Gói thuốc này bây giờ thành ra vô dụng rồi chứ ?

MINH — Chưa chắc. Nhưng anh nhất định, tôi xin biểu anh. Biết đâu từ giờ đến tối mai nó lại không giúp anh được việc.

SÂM (cười, bỏ gói thuốc vào túi) — Ừ, biết đâu đấy. Trong ba chúng ta, người chết sau cùng biết đâu đã không phải là anh.

MINH — Nhưng mà điều chắc chắn, là tôi sẽ không ngăn trở công việc của ai hết, và nếu anh có muốn chết, tôi sẽ có đủ nhã nhặn mà để mặc anh, chứ không can thiệp đến một chút nào.

SÂM — Thế bây giờ thì sao đây ? Đi chứ ?

MINH — Ừ phải, để cho Xuyến ngủ một chút, kéo tội nghiệp.

XUYẾN — Cảm ơn các anh, em không buồn ngủ nữa. Các anh ngồi đây với em cho đến sáng hãy về, kéo em sợ lắm, vì một đêm chỉ nghe những truyện chết, với tự tử. Anh Sám ngồi chơi và ăn cam, ăn lê đi ? Các anh có khát không ?

MINH — Anh vẫn còn khát.

SÂM — Anh cũng thế.

XUYẾN — Thế thì để em đun nước pha trà nhé. Phải đấy. Các anh bỏ cam, gọt lê lấy nhé.

(Nàng thấp đèn cồn để đun nước.

Minh và Sám bắt đầu ăn cam và lê. Hai người nhìn nhau. Sám cười có vẻ bằng lòng lắm. Minh thì nhún vai một cách chán chường. Xuyến đặt ấm nước xong, quay lại nhập bọn).

SÂM (bỗng đứng dậy) — Thôi, xin phép Xuyến nhé, tôi phải về ngay...

XUYẾN — Kia, anh...

MINH — Để cho anh ấy đi, vì anh ấy có...

SÂM (nháy Minh) — Có việc rất cần.

XUYẾN — Lại một ông bạn khác sắp tự tử phải không ?

SÂM — Ồ, không.

XUYẾN — Dẫu có, cũng xin anh đừng ném vào nhà tôi nữa đấy.

(Xem tiếp trang 14)

TRỪ TUYỆT BỊNH SIÊNG

thuốc **SIÊNG**
 Hiệu NHANH - MAI

Ai dùng thuốc này không hết bệnh, của một tôi thường mười, và dám làm giấy cam-đoan cho mỗi vị dùng thuốc HAY VÔ SONG GIÁ 0\$30.

Bệnh Siêng uống thuốc này vào thì hết liền (kỳ-thai)

Quý vị mắc phải chứng bệnh siêng. Đau đầu lâu, đau nặng thế nào, dùng đến thuốc này trừ tuyệt bệnh, hiệu nghiệm như thần. Chứng siêng sinh ra bởi đàm lạnh đọng trong lỗ phổi, phổi không thông, hơi thở khó khê. Đàm lạnh càng nhiều, bit lỗ phổi, thì hơi thở càng khó khăn mệt nhọc, người bệnh bức rức khó chịu vô cùng. Người yếu sức gặp lúc đàm nhiều phổi bị nghẹt, thở không kịp phải chết đuối. Vậy khi siêng, bắt tuận đau lâu hoặc mới phát đau nặng thế nào, dùng đến thuốc này hiệu nghiệm như thần, uống vào, đàm hạ, hết siêng tức thời. Khắp nơi có bán, nơi chỗ đại-lý NHANH-MAI. Mua sỉ do nơi nhà thuốc NHANH-MAI 298 Paul Blanchy boîte postale N° 63 SAIGON.

Giá mỗi vè 0\$30

Hanoi : do nơi NGUYỄN-VĂN-ĐỨC 11, rue des Caisnes — Huế : VIÊN-ĐỆ 11, quai de la Susse — Pnompenh : HUYNH-TRÍ 15, rue Ohier — Vientiane : LÊ-XUÂN-MAI Âu-Ba — Vinh : VĨNH-HUNG-TUÔNG 77, rue Sarraut

HOTEL & CAFÉ DE LA PAIX
 ENTIÈREMENT REMIS A NEUF
 Changement de Propriétaire

Sa cuisine est réputée la meilleure du Tonkin. Le Restaurant de la Paix est le rendez-vous de la bourgeoisie annamite à qui le meilleur accueil est toujours réservé.

Repas soignés à partir de 1\$20
 Chambres R. P. Bert — 1.50
 Chambres dans Pavillons et Parc Splendide, unique à Hanoi.

Charles GUILLOT, Propriétaire - Gérant

TIÊU SƠN TRÁNG SĨ

Truyện dài của KHAI-HUNG

(Tiếp theo và hết)

TRÊN ĐƯỜNG THIÊN LÝ

AI năm sau.
Một hôm, trời đông đã về chiều, trên con đường thiên lý, một thiếu niên tráng sĩ buồng lỏng cương thong thả cho ngựa đi về phía nam.

Về mặt chàng buồn rầu, chán nản. Y phục chàng đầy bụi và bùn.

Đến phố phủ Lý-nhân, chàng dừng ngựa trước cửa một tửu quán, vào đó ngủ trọ một đêm để mai đi Nam thành sớm.

Chàng đương ngồi nhắm rượu, đắm chìm suy nghĩ đến những sự biến cố của một cuộc đời vô định, thì ở ngoài đường lại có tiếng ngựa hí.

Rồi theo đêm tối, theo luồng gió lạnh và hạt mưa phùn, một trang thiếu niên tuấn tú quảng mạnh mình vào trong quán :

— Sắp rượu mau, bớ chủ quán. Ta vừa đói vừa rét đây!

— Dạ!

Nghe giọng nói trong trẻo của khách mới đến, người ngồi uống rượu phải ngừng đầu trông lên. Chàng sung sướng cười bảo tửu quán :

— Lấy chén, lấy đĩa bát để công tử cùng ngồi uống rượu với ta cho vui.

Rồi chàng quay ra lễ phép nói với người kia :

— Thưa công tử, công tử cho phép tôi được hầu rượu công tử đêm nay.

Một cái mỉm cười đi theo liền chữ «đêm» có biết bao nhiêu nghĩa, khiến người mới đến hiểu ngay. Chàng lại gần thì thăm :

— Hiền huynh!

Người kia cũng thì thăm đáp lại.

— Hiền hữu.

Thì ra ngẫu nhiên Quang Ngọc và Nhị Nương gặp nhau ở một tửu quán.

Cơm rượu xong, chủ quán thấy hai người thân mật với nhau liền hỏi :

— Thưa hai công tử ngủ riêng giường hay cùng một giường?

Nhị Nương phá lên cười đưa mắt liếc Quang Ngọc, rồi đáp :

— Ta không quen ngủ chung với ai bao giờ. Nhưng bác quán cứ đi ngủ trước, để chúng ta bàn luận văn chương, nghe!

— Dạ.

Đêm đã khuya, hai người còn thì thoả nói chuyện.

Nhị Nương thuật với Quang Ngọc công việc điều tra của nàng về tung tích Phạm Thái: nào chàng mê man say đắm Quỳnh-Như, nào Quỳnh-Như tự tận vì chàng. Quang Ngọc lộ vẻ căm tức trên nét mặt. Chàng hỏi :

— Vậy bây giờ Phạm Thái đâu?

— Thưa hiền huynh, hai năm nay hẵn đi biệt tích, chỉ lên về Thanh-Nê có hai lần: một lần để đọc bài khố văn, một lần để nghe ngao hát bài triệu linh bên mộ người mệnh bạc.

Quang Ngọc mỉm cười chua chát :

— Không ngờ Phạm Thái mà trẻ con được đến thế nhỉ!

— Vâng, Phạm Thái cũng trẻ con như văn thơ của hắn.

Nhị Nương mở khăn gói lấy đưa cho Quang Ngọc một tập giấy và nói tiếp :

— Đây, tác phẩm của anh chàng mê gái, mà ngu hữu đã sưu tầm được, tuy hầy còn khiếm khuyết nhiều.

Quang Ngọc đọc sơ một lượt, rồi buồn rầu, giận dữ ném tập thơ xuống giường. Nhị Nương thở dài, hỏi :

— Hiền hữu định sao?

Quang Ngọc hỏi lại :

— Định cái gì?

— Việc đảng.

Quang Ngọc ngồi yên lặng giờ lâu, ngâm nghĩ :

— Vận chưa gặp! Khó lòng quá!

Rồi chàng báo cho Nhị Nương biết rằng Trịnh-Trực đã bị hành hình ở Kinh Bắc. Tửu lâu Bạch-phượng cũng đã đóng cửa, vì các bạn đồng chí tan

lác cả, để nơi hội họp kia, phỏng có ích gì!

— Còn Lê Báo?

— Lê Báo? Hẳn vẫn nương náu ở chùa Yên-Tử trấn Hải-dương. Bây giờ hẳn thành thực mộ đạo Phật như một nhà chân tu vậy.

— Thế chúng ta?

— Chúng ta? Chúng ta chờ dịp để hành động. Hành động là phận sự của chúng ta. Không hành động, thì đời chúng ta không còn có nghĩa gì nữa, phải không hiền hữu?

Nhị Nương mỉm cười :

— Thưa hiền hữu, phải lắm.

Quang Ngọc như mê man nói luôn :

Hành động! Hành động!

Nhị Nương nhin chàng, buồng một tiếng thở dài não nột.

Sáng hôm sau, hai người từ biệt nhau: Nhị Nương ngược Bắc thành, Quang Ngọc xuôi Nam thành, hẹn một ngày kia sẽ hội ngộ.

Nhị Nương kim cương ngựa, hỏi với một câu :

— Nhớ không còn được bội ngộ?

— Cũng chẳng sao. Vì linh hồn chúng ta bao giờ cũng ở bên nhau. Một người trong bọn ta làm một việc trái với hồn phận, đã tưởng nghe rõ tiếng thống trách của bạn, đã tưởng nhìn thấy cặp mắt nghiêm nghị của bạn. Mà khi ta có một việc đáng thì hành ngay, ta đã tưởng trông thấy cái gậy biểu đồng tình của bạn rồi. Vậy thì chúng ta có ở xa nhau đâu? Tình bằng hữu của chúng ta đã thành một sự thiêng liêng.

Nhị Nương chấp tay vái :

— Vâng, tình bằng hữu của đời ta!... Rồi nàng rẽ cương quay đi.

Qua quãng đường gần một khuỷu sông Đáy, nàng vắng vắng nghe có ai hát nghe ngao. Kim cương ngựa nhìn kỹ, nàng thấy ngồi dưới gốc đề bên bờ sông, một anh chàng câu cá, đầu đội nón tre đan, vai khoác áo lá.

Cho ngựa thong thả bước tới gần, nàng dừng lại ngắm nghĩa: Người câu cá đưa hồ rượu lên miệng giốc một hơi rồi ngâm :

Sống ở dương gian đánh chén nhè,
Chết về âm phủ cấp kè kè,
Diêm vương phán hỏi rằng: chi đó?
Be!

Nhị Nương đoán chắc đó là Phạm Thái, nhưng vẫn yên lặng ngồi trên mình ngựa để chờ xem anh chàng chán đời kia còn làm những trò gì nữa.

Thì Phạm Thái lại cao giọng ngâm :

Đưa lời cho lời cung mây,
Sầu này xin giải cho đây với cùng.
Túi thơ hồng trách ai xe mới,
Đến nửa chừng bỗng rời dần ra.
Căm vì một ả trắng già.
Trêu người chỉ mãi chẳng tha thế này.

Nhị Nương giật cương ra roi phi thẳng.

Nghe tiếng động, người câu cá quay lại, cười lớn :

— Mời khách qua đường hãy dừng vó ngựa uống với ta một hớp rượu! Ha ha! Chí lớn trong thiên hạ không đựng đầy một hồ rượu!

Nghĩ một lát, chàng lại cười :

— Ha ha! Chí lớn trong thiên hạ không đựng đầy hai con mắt mỹ nhân

HẾT
Khái Hưng

KỶ SAU ĐĂNG

TIÊU SƠN TRÁNG SĨ

CỦA NHẤT LINH

VIỆC PHÁP-LUẬT
nhà cố-vấn pháp-luật chuyên môn
có bằng Luật khoa cử nhân nay ở :
số 83 phố Quan Thánh, Hanoi
(AVENUE GRAND BOUDDHA)

Việc kiện cáo, đơn từ, hợp đồng, văn tự, chia của v. v...

Giờ tiếp khách { Buổi chiều: từ 5 đến 7 giờ
Buổi tối: từ 8 đến 9 giờ

THẬP-LẠP KIM-ĐAN
TRỊ ĐAU DẠ-DÀY - PHÒNG TÍCH
Ăn không tiêu, Đau dạ bụng, Đau hơi, Hay ợ, Ợ chua, Sỏi bụng
Đau bụng, Đau lưng, Tức ngực... - nhẹ 2, 3 ve, nặng 4, 5 ve
LÀ KHỎI HẠN - Mỗi ve to. . . . . 0\$33

BẢO HÒA DƯ'OC PHÒNG
32, RUE DU PONT EN BOIS (phố cầu gỗ) HANOI
Đại-lý: Hải-phong Mai-Linh 60, 62 Paul Doumer - Vinh Sinh-Huy 59 Marechal Foch - Huế Kim-Sanh được-cực, Mỹ-loi, Cầu Hai, gare (Huế) - Hà-dông Minh-Hưng 64 R. Ng.-hữu-Đỗ

CHỮA MẮT

y.sĩ LE TOAN
CHUYÊN MÔN CHỮA MẮT

chữa đau mắt hột, mủ, cát, cho đơn mua kính

Phòngkhám bệnh: 48 Rue Richaod, Hanoi - Tél. 586

NHÀ THUỐC

LÊ-HUY-PHÁCH

Tonkin — N° 149, Phố hàng Bông — Hanoi

Một nhà thuốc có danh tiếng và tin nhiệm nhất xứ Bắc. Chủ nhân Lê-huy-Phách xem mạch thái-tổ rất tinh thông, đoán được sinh tử... Thuốc Lê-huy-Phách bảo chế theo khoa học. Bất cứ bệnh gì, khó khăn nguy hiểm đến đâu dùng thuốc Lê-huy-Phách đều khỏi cả.

MỠI AN HÀNH HAI CUỐN SÁCH

I. — Phong tình căn bệnh. — Nói rõ những bệnh phong tình, có chụp ảnh các vi trùng của những bệnh ấy.

II. — Hai bộ máy sinh dục. — Nói những bệnh thuộc về huyết của đàn bà và những bệnh thuộc về tinh khí của đàn ông, có chụp ảnh các bộ phận sinh dục.

Thực là hai quyển sách rất cần cho Nam, Nữ giới mà chưa từng nhà thuốc nào có đủ tài liệu khảo cứu ra. Ở gần mời lại lấy, ở xa gửi 0\$03 timbre imprimé hoặc hỏi xin ở các đại-lý.

Bệnh đàn bà

Huyết hư. — Da xám, mắt sâu, rức đầu, chóng mặt, đau mỗi thân thể, buồn bã chán tay... Nhất là các bà bản tính huyết hư, hoặc sinh nở nhiều lần tổn hại chân huyết và các cô tuy có hành kinh, nhưng huyết ra rất ít mà sắc huyết tím, nhạt... đều vì khí huyết suy nhược mà làm các bệnh như vừa nói trên. Kíp dùng « Tự lai huyết » số 68; chỉ 1, 2 hộp là huyết xấu đi được huyết tốt. Thực là phương thuốc BỔ HUYẾT rất đích đáng. Dùng thuốc này, các bà các cô được trăm đờn, mãn nguyệt, thân thể khỏe mạnh, tai mặt hồng hào, gân xương mạnh mẽ. Giá 1\$00 một hộp.

KINH BẤT ĐIỀU

Kinh hành khi lên tháng, khi xuống tháng, hoặc hai tháng một lần hay hai, ba lần trong một tháng mà huyết ra sắc tím nhạt... tức là kinh huyết mà mắc bệnh bất điều. Dùng « Điều kinh bổ huyết » số 21, kinh được điều ngay lại bồi bổ thêm được chân huyết nữa. Giá 1\$00

BỆNH KHÍ HƯ

Bị đi nọc bệnh lậu hoặc dương mai — ra chất nhờn, tiểu tiện khi trong, khi vàng, đau bụng nổi hờn, huyết ra xám, đen, có khi lẫn máu. Buồn bã chán tay, rức đầu chóng mặt, mờ mắt, ù tai... Dùng « Đoạn căn khí hư âm » số 37 (giá 1\$00) và « Tảo nhập khí hư trùng » số 38 (giá 0\$50) chỉ 3, 4 hộp là thể nào cũng khỏi hẳn và lợi đường sinh dục về sau. Trăm nghìn người đã ơn nhờ hai thể thuốc này mà có con nối hậu, mọi sự như ý. Có bệnh hỏi qua người đã dùng sẽ biết.

Các nhà đại-lý thuốc Lê-huy-Phách

Haiphong: Nam Tân, 100 Bonnal. **Haiduong:** Phú Văn, 3 Paul Doumer. **Hongay:** Hoàng đảo Quý, 5 Rue des Théâtres. **Nam-dinh:** 28 Rue des Champeaux et 225 Maréchal Foch. **Thái-binh:** Minh Đức, 97 Jules Piquet. **Lạngson:** Lý xuân Qui, 10bis rue du Sel. **Tứ-hòa:** Nguyễn xuân Thiệu. **Quinhon:** Trần văn Thăng. **Huế:** Văn Hòa 29 Paul Bert. **Vinh:** Sinh Huy 59 Phố Ga. **Saigon:** 109 Rue d'Espagne. **Vientiane** Phan thị Lộc rue Tafforin.

SAU CUỘC KHIÊU VŨ

(Tiếp theo trang 12)

SÂM — Em phản nản ư? Anh Minh khó chịu đến thế kia?

XUYỀN (nhìn Minh, mỉm cười, mặt hơi đỏ) — Không, tôi không nói thế, nhưng mà... một anh Minh...

SÂM — Cũng đủ phải không?

XUYỀN — Anh chỉ hay ồm-ồm! Tôi có nói thế đâu...

MINH — Tôi xin làm chứng: Xuyến chưa bao giờ nói thế cả.

XUYỀN — Lại anh này nữa!

SÂM — Minh đừng lo vội. Xuyến chưa nói đấy thôi. Nhưng mà rồi cũng nói. Hay là Xuyến nói đi cho anh nghe với...

XUYỀN — Ô hay! nói cái gì mới được chứ? Mà anh ngồi chơi một lát đã nào...

SÂM — Nói cái gì à? Ừ nhỉ, nói cái gì nhỉ? Thôi, em muốn nói gì cũng được, anh về đây (Sâm ra).

MINH — Anh ấy bảo phải đấy, Xuyến muốn nói gì cũng được, mà nói đi.

XUYỀN — Cách anh diễn thật, diễn cả hai. Truyen trò của các anh không có nghĩa gì cả... Mà anh Sâm đi đâu vội vàng thế?

MINH — Anh ấy về với...

XUYỀN — Với...?

MINH — Với vợ;

XUYỀN — Anh ấy có vợ rồi?

MINH — Không, nghĩa là...

XUYỀN — Thôi, mặc anh ấy. Nước sôi rồi, để em pha trà. Anh gợn bàn hộ em...

(Minh gợn các thứ lật vật cất lên mặt tủ buffet, gần chỗ cái ảnh. Minh cầm lấy cái ảnh).

MINH — Khá đấy.

XUYỀN — Cái gì kia?

MINH (chỉ cái ảnh) — Nhưng phải cái hơi bết. Tên là gì?

XUYỀN — Quên rồi.

MINH — Ừ phải, quên là phải. Mà bỏ cái ảnh này đi cũng phải nốt (Thảo cái ảnh, sé vun).

XUYỀN — Chết, sao anh lại sé đi?

MINH — Em tiếc à?

XUYỀN — Không, nhưng mà...

MINH — Nhưng mà? (Xuyến im) Thôi, để mai anh đem cho cái ảnh khác. Ảnh của anh. Em bằng lòng không? (Xuyến mỉm cười, gật). Để bao giờ anh chết, em có sẵn ảnh, thấp cho anh một nén hương.

XUYỀN — Lại sắp nói gở đi. Anh chết thế nào được.

MINH — Biết đâu đấy... Nói đùa chứ bây giờ thì không phải là quyền anh nữa, mà quyền em. Anh chết hay không là tùy em.

XUYỀN (cười) — Anh Minh có duyên tề.

MINH — Mà anh cũng ngoan nữa, phải không? (Xuyến cười gật). Bây giờ thì em bảo gì, anh cũng nghe.

XUYỀN — Thực chứ? Thế... thế thì anh tự-tử một tí cho em xem đi nào.

MINH — À, không, cái đó thì không, vì chết bây giờ ường lắm, vì anh sẽ tiếc. Xuyến mãi mãi. Có phải không, Xuyến? Ai bỏ Xuyến mà chết được bao giờ?

(Minh lại gần Xuyến, tay phải khước vào vai Xuyến, tay trái vuốt cằm Xuyến và nâng lên. Xuyến cười, nép vào Minh, và ngừng mặt nhìn Minh)

XUYỀN — Có phải đời đẹp lắm, và đáng sống lắm không, anh?

MINH — Cũng một đôi khi.

HẠ MÀN

Đoàn Phú Tứ

TÌM THẤY CỦA

Người ta sống ở đời không gì sung-sướng bằng được khỏe mạnh luôn, người đang có bệnh, hoặc thân thể yếu đuối, được thuốc hay, khỏi bệnh, thấy khỏe mạnh, tức cũng như là đã mất của mà lại tìm thấy, sự sung sướng kể sao cho xiết; tiền của dễ tìm, thuốc hay khó kiếm, dùng thuốc không phải đường, không những là không khỏi bệnh mà lại còn hại cho thân thể nữa. Bởi vậy, bản hiệu chế ra thứ rượu « **Cấp-Kỵ Hồ-Cốt** » là một thứ rượu thuốc của bản hiệu đã từng nghiên cứu trong hơn 20 năm chuyên dùng *cao hồ-cốt, cấp-kỵ, xương bìm-bịp, sâm, nhung, kỷ, quế* thượng hảo hạng chế ra, bất kỳ nam, phụ, lão, ấu, ai đã dùng qua, cũng công nhận rằng thứ rượu này rất là kinh nghiệm. Nhà Đoàn đã khám nghiệm thứ rượu này đúng vệ sinh, ngày 11 Mars 1935 đã cho phép bản hiệu chế tạo ra để bán. Thứ rượu « **Cấp-Kỵ Hồ-Cốt** » này chuyên trị các bệnh: *Đàn ông*, đàn bà, trúng phong, méo mồm, bán thân bất toại, đau lưng, đau xương, đau bụng, đau bụng kinh niên, đau tức, đau xuyên ra sau lưng, sau vai, phong tê, thử thấp. *Đàn ông*: liệt dương, phạt thận, tinh khí, bất cố. *Đàn bà* sản môn *Đàn bà*, con gái: kinh nguyệt bất điều khí hư, huyết hư, sinh ra xanh xao gầy yếu, gần đến ngày kinh hay đau bụng, chóng mặt: dùng thứ rượu này thì được béo tốt khỏe mạnh. *Đàn ông* thì tráng dương cường khí, *Đàn bà* thì kinh điều, điều, huyết tốt, thai sinh giai, *Đàn bà* mới đẻ uống một chai, thì đổi máu xấu sinh máu tốt, trông thấy độ dangay thật rất là thần diệu, các quý khách ai có dùng qua mới biết, bản hiệu không dám nói sai.

Giá bán mỗi chai lớn 01.80 là 1\$80 — Chai nhỏ

01.40 là 1\$00 — Chai nhỏ 01.20 là 0\$50.

Sáng một chén, tối một chén, kiêng nước độ 2 giờ sẽ uống và kiêng củ cải, rau cải.

QUẢNG-ĐÔNG-TỈNH
BẢO-DA-HOAN kinh-cáo

TIỆM CHÍNH: Bảo-Da-Hoan, Quảng-Đông tỉnh.

Tổng-Đại-lý: Bảo-Tâm-Chai, 13 phố Chính Đạp-cầu, (13 rue principale).

CÁC CHI-ĐIỂM: Bảo-Nhuận-Thân, số nhà 5 phố hàng Đường Hanoi. *Haiphong*: Lâm Sâm Ký nhà số 1 phố hàng Cháo (1 rue Formose). Mỹ-Chân-Trương, nhà số 88 phố hàng Cốt (88 rue Maréchal Pétain). Khang An, nhà số 50 phố Tâm gian (50 avenue de Belgique). *Nam-dinh*: Hạnh Mậu nhà số 215 phố Khách (215 rue Maréchal Foch) *Son-tây*: Ích Sinh Đường, phố Cửa Tả. *Bac-ninh*: Gia Hưng Đường, ngõ rạp hát phố Tiên an. Hoàng hoa y viện, nhà số 200 phố Tiên an. Đầu Hoa y quán nhà số 67 phố Ninh xa. *Thaibinh*: Madame Phan Lung, số 9 Phố Nguyễn duy-Hàn *Phulang-thuong*: Vĩnh Đồng Thái. *Thainguyen*: Vĩnh Hòa, phố Chợ.

Bản hiệu lại mới mua được 9 bộ xương hổ, 2 bộ xương sơn-dương, 1 bộ xương gấu, nấu thành hơn 600 lượng cao, bán tại Tổng-Đại-lý của bản hiệu tại phố Chính Đạp-cầu, số nhà 13, giá bán mỗi lượng là 4\$00. Xin mời các quý khách chiếu cố mua giúp cho, bản hiệu xin cam đoan rằng cao thật, nên các quý khách dùng không được công hiện gửi trả lại, bản hiệu xin trả lại tiền.

BẢO-DA-HOAN CHỦ-NHÂN KINH-CÁO

Cả 6 ông Thượng thư các bộ đều được giữ lại nguyên chức

Huế — Hoàng thượng đã hạ dụ giữ lại 6 ông Thượng thư hiện tại chức, ở lại chức cũ. Lê ba năm thay đổi một lần các ông Thượng thư nay bỏ đi, ông nào đã giữ bộ nào sẽ được giữ mãi mãi, trừ khi nào tỏ ra không xứng đáng với chức vụ mới phải đổi đi nhậm chức khác hay về hưu.

Thuế của 2 thành phố Hanoi và Haiphong tạm thuộc về quỹ thành phố

Hanoi. — Trong 2 năm 1937-1938, hai thành phố Hanoi và Haiphong được thu các khoản thuế lớn của thành phố như thuế thân, thuế thổ trạch và thuế môn bài, vì xét ra hai thành phố ấy thường phải chi tiêu nhiều khoản lớn nên vẫn thiếu tiền.

Số tiền thu vào quỹ Đông dương

Trong 3 tháng đầu năm 1936, ba thứ thuế Doan, Trước bạ, Điện thổ và Bru điện thu được 4.844.58 \$, so với 3 tháng đầu năm 1935 hơn được 13.806\$.

Tỉnh tự do Dantzig đòi trở lại Đức

Paris, 13-4. — Viên xã-trưởng mới ở Dantzig có khuyên các công chức và nhân dân nên giúp sức để cho tỉnh Dantzig chóng về Đức (tỉnh Dantzig là nơi thông ra biển của Ba-lan và trước kia ở trong địa hạt Đức).

Ý không dự hội nghị các bộ tham mưu

Londres 14-4. — Ý không phái đại biểu tới dự cuộc hội nghị các bộ tham mưu quân sự mở ngày 1-4 ở Luân-đôn vì Ý không chính thức công nhận chương trình của Anh, Pháp và Bỉ lập ở Luân-đôn.

Pháp sẽ giúp Anh nếu Anh bị Ý đánh

Ông Laval nói rằng ông đã ký kết với Anh cam đoan giúp Anh nếu Anh bị Ý đánh

Quân Ý vẫn tiến

Trong khi ở Genève đại biểu của Ý và Á bàn về việc giải hòa, thì ở mặt trận bên nước Á, quân Ý vẫn tiến. Có nhiều máy bay Ý lượn trên kinh thành Addis Abeba và ném xuống rất nhiều truyền đơn nói về việc quân của nhà vua bị đánh tan rã, cùng việc Ý đã bỏ tục nô lệ và hứa sẽ cho người Á được hưởng hòa bình cùng là văn minh.

Cuộc giải hòa Ý và Á thất bại

Paris 16-4. — Cuộc hội họp của 13 nước đã khai mạc để giải hòa về việc xung đột Ý Á, nhưng không thành vì hai bên không đồng ý kiến.

Quân Ý sắp đến Addis Abeba

Cứ theo bản lai cáo của bộ tham mưu Ý, thì quân Ý hiện nay đang tiến vào Addis Abeba, chỉ độ đến 25 avril sẽ tới nơi.

Anh kiện Ý tại hội Quốc Liên

Ông Eden vừa gửi cho hội Q. L. một bức thư nói về việc máy bay Ý ném bom xuống các bệnh viện Anh ở địa hạt nước Ethiopie. Anh nói sẽ đòi bồi thường về việc này.

Lời tạ ơn

Chúng tôi xin có lời trân trọng cảm tạ các cụ, các ông, các bà đã có lòng thương mến gửi thư, phúng viếng, đưa đám phụng, thân phụ, nhạc phụ, ngoại lễ phụng chúng tôi là :

cụ Lê-vân-Đình
lông đốc tri sĩ

Trong khi tang gia bối rối, có điều gì sơ suất, xin các cụ, các ông, các bà miễn thứ cho

Vị vong nhân **Đình-thị-Đề**
và đồng tang gia
Kính tạ

**LE TEMPS VOUS ATTAQUE
COTY VOUS DÉFEND**

Pour rester
— jeune —

Pour plaire
— toujours —

Son traitement de Beauté, moderne
complet, rapide, simple, efficace

10 minutes le matin.
10 minutes le soir.

AGENTS :
L. RONDON & Co Ltd
18, Bd Đông Khanh, Hanoi

FUMER OU NE FUMER PAS

Le paquet vert 0\$06

CÁCH HƯỚNG-DẪN TƯ-Ơ-NG-LAI MỖI CÁC BÀ, CÁC CÔ HÃY NÊN DÙNG THỮ

Dù mình sinh ngày nào mặc dầu, những sự đặc-thắng mà mình chiếm-đoạt được năm nay, và sau này, không phải là do nơi số mệnh, mà chính là nhờ ở mình vậy.

Các bà, các cô, ngày nay ai cũng có thể làm cho da-dẻ trẻ-trung lại được, dù da-dẻ đã bị răn-reo, phai-lạt. Do một phương-pháp khoa-học tinh-vi của Bác-sĩ Stejskal ở trường Đại-học ở Vienna, người ta đã tìm thấy ở những xác-vật nhỏ một chất có thể bôi-bỏ lại da-dẻ gọi là Biocol.

Hiện nay chất đó chuyên dùng làm Kem Tokalon màu hồng.

Trước khi bị ngời bôi thử kem này, thì da-dẻ sẽ trở nên tươi-tắn, mịn-màng; sang đây dùng thử kem màu trắng không mờ, thì kem này làm mất những lỗ chân-lông mở

rộng, chàm-hương và nét phai-lạt của da-dẻ. Thử kem này rất trắng, rất bõ, và không hại da.

Các bà, các cô hãy nên dùng thử cách bôi-lão hoàn-đồng giản-dị này, rồi ra vì sự thay đổi màu nhiệm của sắc mặt, trạng-lai của các bà, các cô sẽ thấy giấy những hạnh-phúc và sự đặc-thắng trong tình trường.

Xin bảo-đảm sự kết quả tối-mỹ, nếu không sẽ hoàn-tiền.

KEM PHẦN TOKALON

BÁN TẠI CÁC CỬA HÀNG LỚN Ở BẮC-KỲ VÀ TRUNG-KỲ - ĐẠI-LÝ ĐỘC QUYỀN Ở BẮC-KỲ VÀ TRUNG-KỲ: MARON, ROCHAT ET Cie - 45, Bđ GAMBETTA A HANOI

ĐỘC GIẢ HÃY COI CHÚNG

NHỮNG THỨ THUỐC NHÂM TRỊ BỆNH PHONG-TÍNH NÓI TRÊN TRỜI DƯỚI ĐẤT MÀ KHÔNG CÔNG HIỆU GÌ HẾT

Vậy ai đã lỡ dùng rồi mà chưa chắc là rút tuyệt nọc Nghĩa là trước kia đã có đau bệnh phong-tính, như: Lậu, Tiêm-la, Cốt-khi, Hột-xoài, Giang-mai... v. v. dùng đủ thứ thuốc đến nay chưa chắc là rút tuyệt nọc, trong mình còn nhức mỏi, tiểu tiện bôn uất, nếu để lâu sanh ra tê bại và nhiều chứng bệnh rất ghê gớm, mau dùng thuốc

SUU-ĐỘC BÁ-ỨNG HOÀN

hiệu ÔNG TIÊN trong ít ngày sẽ thấy trong mình được nhẹ nhàng nước tiểu có giầy có nhọt, hoặc đục như nước gạo... đó là nọc độc hãy còn ẩn trong mình bị thuốc tống lòi ra, phải rằng dùng cho thường sẽ hết rút.

Bệnh đàn bà

Có nhiều người bị gốc độc bệnh phong-tính của đàn ông sang qua, nay đau mai mành huyết trắng ra dầm đĩa, lộn mủ lộn máu, hôi tanh khó chịu, lăm tưởng là đau Tử-cung là Bạch-đái, dùng thuốc hết tiền mà bệnh vẫn còn mang đến nỗi phải thiệt mạng, vậy phải dùng thuốc

SUU-ĐỘC BÁ-ỨNG HOÀN

hiệu ÔNG TIÊN mới hết được.

Bệnh con nít

Bị gốc độc của cha mẹ di truyền, may còn sống sót được mình mây ghê chốc, u nhọt lở loét cùng mình mau dùng thuốc SUU-ĐỘC BÁ-ỨNG HOÀN hiệu ÔNG TIÊN hết sức công hiệu. Chúng tôi dám nói quả quyết và làm cam đoan ngoài thuốc SUU-ĐỘC BÁ-ỨNG HOÀN hiệu ÔNG TIÊN ra chưa chắc có thứ thuốc nào trị được tận gốc, tuyệt nọc các chứng bệnh phong-tính.

ÔNG TIÊN DƯ-Ơ-C PHÒNG

68 RUE DU PAPIER - TÉL. 188, HANOI

SUCCURSALES :

HANOI a) 38 Phố Huế - b) 57 Hàng Lọng - HAIPHONG 79 P. Doumer - BẮC-NINH Rue Tiên An - HÀ-ĐÔNG 19 Hà Văn - BẮC-GIANG Avenue de la Gare ĐÁP-CẦU Rue principale - NAM-DINH 77 Marechal Foch - YÊN-BÁY Avenue de la Gare

Hội Vạn-Quốc Tiết-Kiệm

XỔ SỐ HOÀN VỐN CHO PHIẾU TIẾT KIỆM mở ngày 28 MARS 1936

Chủ tọa: Ông Soulet, Dự kiến: Các ông Nguyễn thời Trọng, Trương Tài

Cách thức số 2 - Bộ số 327		
30	Ông Văn Mui làng ĐaPhuocHoi ở Mocay	500 \$ 00
2978	- Phạm Sĩ Sáu ở Hatinh	500 \$ 00
327	- Trần Ngọc Trác ở ngõ Huyện ở Hanoi	250 \$ 00
7255	- Hoàng Khắc San 13 đường Lạch Trai ở Haiphong	250 \$ 00
Phiếu số 2720 không đóng góp thường lệ nên không được dự cuộc xổ số trên đây.		
Sau khi đóng tiền được 2 năm rồi, người chủ phiếu số 2, được hưởng số tiền lợi của Hội chia. Số tiền lợi về cách thức số 2, Hội chia cho những người chủ phiếu số trong năm 1934 là: 4.871\$40.		
Cách thức số 3 - Bộ số 303		
335	Ông Cao thiên Toàn ở Rachgia.	500 \$ 00
Cách thức số 3 - Xổ số trả tiền lợi: 299\$12		
1701	Ông Gilbert David Douanes ở Bentre.	37 \$ 39
1703	- Phan Văn Trach Linh khố xanh ở Anhoa.	37 \$ 39
1706	- Lương Văn Hào 7 phố René Héraud ở Saigon.	37 \$ 39
1713	- Bùi Văn Nhân Giáo Sư ở Minh Lương Rachgia.	37 \$ 39
1732	- Tô hào ở Baclieu.	37 \$ 39
1733	- Trần Văn Minh ở nhà ông Tô hào Baclieu.	37 \$ 39
1739	- Nguyễn Văn Bình ở Kho-bạc Tourane.	37 \$ 39
1741	- Nguyễn Hữu Cầu Đội khố xanh ở Backan.	37 \$ 39
Sau khi đóng tiền được 2 năm rồi, thì người chủ phiếu số 3 được hưởng số tiền lợi của Hội chia cho. Tiền lợi trả trong những cuộc xổ số trong năm 1934 là		
		5.515 \$ 23
Tiền lợi chia cho những người chủ phiếu số 3 là		2.393 \$ 32
Tổng cộng số tiền lợi chia cho hạng phiếu số 3 trong năm 1934 được:		7.908 \$ 55
Cách thức số 5 - hoàn vốn gấp bội		
10236A	Phiếu đã hủy bỏ (Phiếu 200\$00)	
Xổ số hoàn nguyên vốn - Bộ số 345		
12426	Ông François Besançon Trường Bách Nghệ Hanoi	1.000 \$ 00
11117A	Cô Trần Thị Càn con ông Trần Đăng Long thư ký tòa Khâm Sứ Huế	200 \$ 00
27035A	Cô Trương Thị Dao 52 phố Khai Dinh Faifoo.	200 \$ 00
Những phiếu số: 23418A, 27438A, đóng tiền trễ quá 1 tháng, nên không được hưởng quyền lợi về cuộc xổ số trên đây.		
Xổ số miễn góp - Bộ số 1679 GIÁ BÁN LẠI VỐN PHIẾU		
15627A	Ông Bùi Nam Mạnh con quan Dự-Thâm B. Bang Thuận ở Bacgiang 270\$40	500 \$ 00
18950A	Bà Ng. Thị Thao ở nhà ông Đình ở nhà Thương Chính Tourane 1-6\$40	20 \$ 00
Những phiếu 6156A 22558A, 22020A, 27131A, 1695B, 4096B, đóng tiền trễ quá một tháng nên không được hưởng quyền lợi về cuộc xổ số trên đây.		
Các người chủ phiếu số 5 được chia lợi của hội kể từ ngày mua phiếu. Trong các hội lập ban ở Viên-Đông chỉ có hội Vạn Quốc Tiết KIỆM chia lợi cho người mua phiếu kể từ năm thứ nhất. Tiền lợi chia cho những người chủ phiếu số 5 trong năm 1934, mở ngày 29 Juillet 1935 là: Phiếu số 86 ông Paul Coulom ở Saigon được 1.000\$ - p. số 24733 ông Ng. v. Sao ở Tanchau được 200\$ Số tiền hoàn vốn gấp bội cho phiếu số 5 về tháng Avril 1936 là 5.000\$ mở ngày thứ ba 28 Avril 1936		

Những gian hàng

IDEO

là những gian hàng

== to đẹp nhất ==

GIẢ BÁN PHẢI CHĂNG
HÀNG TOÀN THỨC TỐT

VIÊN-ĐÔNG AN-ĐU-Ờ-NG

Cửa hàng bán sách vở và giấy bút

28, Rue Paul-Bert, Hanoi - 60, Bđ Paul-Bert, Haiphong